

KARENSSISANOMAT 2/98

Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö -TVY RY

**Ulkoparlamentaarista
vaikuttamista parhaimmillaan?**

**Työttömien
viidennet
ihmisoikeuspäivät:**

Työttömät vaativat neuvottelu- ja
sopimusoikeuksia.

Alkaen s. 10

**TVY:lle Suomen
mielenterveysseuran
palkinto**

s. 4

**Takuu-
Säätiöstäkö
apua velkoihin?**

s. 5

PÄÄKIRJOITUS

TASA-ARVOINEN KOHTELU LAIN EDESSÄ

Suomen hallitusmuodon toinen pykäälä alkaa "Valtiolta Suomessa kuuluu kansalle, jota edustaa valtiopäiville kokoontunut eduskunta. Lainsäädäntövaltaa käyttää eduskunta yhdessä tasavallan presidentin kanssa. Ylin toimeenpanovalta on uskottu hallitukselle. Sen ohessa on valtion yleistä hallintoa varten oleva valtioneuvosto, johon kuuluvat pääministeri ja tarvittava määrä ministereitä."

Kansa valitsee kansanedustajat ja yleensä ministerit ovat kansanedustajia ja lain mukaan ylintä päättäväntä valtaa käyttävä päämies on myös kansan valitsema. Saman lain 15 a § Jokaisella joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon.

Mistä sitten johtuu ettei lain oikeutus ole kaikille päättäjille

iskostunut sielun ja sydämen sopukoihin? Ruokapankkien asiakaskunta on lisääntynyt moninkertaiseksi kuluneen vuoden aikana ja leipäjonot missä ruokaa milloinkin jaetaan ovat jatkuneet hälyttäviin mittasuhteisiin.

Työttömien yhdistyksissä jaettu EU-ruoka on siirtynyt hakijoille muutamassa kymmenessä minutissa kaikilla paikkakunnilla.

Tarvitsemme todella arvokeskustelua onko tämä meno oikeasuuntaista? Ruokakassien arvo ei ole päätähuimaava, mutta kuitenkin se täydentää ruokakaapin sisältöä ja on kaikille tervetullutta.

Arvokeskustelun sisällöksi voitaisiinkin ottaa tämän täydentävän avun moraalinen näkökulma. Kansalaisten oikeus ihmisarvoiseen elämään tulisi taata muutenkin kuin jonottamalla ilmaisruoka-

kasseja.

Toisaalta yritysten johtajat nostavat kohtuuttomia optioita ja toisaalta kymmeniä miljoonia velkoja annetaan anteeksi yhdelle kansalaiselle eriksojärjestelyin. Huimaavalta tuntuu, että talousmenoihin ko. perheeltä oli mennyt 35.000 markkaa. Enemmän kuin työttömän vuotuinen työmarkkinatuki. Huh sentään!

Viimesijainen toimeentulo on turvattu kansalaisille lain mukaan toimeentulotukena. Toimeentulotuen saaja kohtaa kuitenkin hyvin eriarvoinen kohtelu eri kunnissa ja jopa eri sosiaalivirastoissa saman kunnan alueella. Tuen hakijoista valittaa lääninoikeuksiin vain noin 1% kaikista tukea saaneiden kotitalouksien määräästä.

Lain säätäjät ovat varmasti lähteneet saman-arvoisuusasetelmasta, mutta kuntien omat soveltamisohjeet eriarvoistavat kansalaiset.

Eduskunnasta on nyt tulossa lakiesitys, jonka tarkoitus on astua voimaan ensi vuoden alussa. Uuden esityksen mukaan kansalaisilla olisi oikeus valittaa lääninoikeuksien päätöksistä korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos lääninoikeus antaa siihen luvan.

Eduskunnassa kansanedustajat säätävät lakeja ja presidenttimme vahvistaa ne. Lakien toimeenpanovalta on näissä asioissa kuitenkin paikallisilla viranomaisilla ja kunnallisilla sosiaalityöntekijöillä, joiden tulee kohdella meitä saman arvoisesti sukupuoleen, rotuun, ikään, puolueväriin tai pirstään katsomatta.

Meidän yhdistyksissämme kautta maan tiedetään ihmisten todellinen tilanne. Eriarvoisuus ja erilainen kohtelu. Hyvät ihmiset kautta koko laajan isänmaan: Valittakaa eriarvoisesta kohtelusta.

Lailla taataan jokaiselle oikeus perustoimeentuloon työttömyyden, sairauden, työkyvyttömyyden, ja vanhuuden aikana sekä lapsen syntymän ja huoltajan menetyksen perusteella. Meillä on siihen oikeus ja pitäkäämme siitä kiinni.

Maaliskuun vaalit hämmöttävät. Muistakaa, että meillä kaikilla on yksi ääni annettavana valitessamme uutta eduskuntaa. Valta Suomessa kuuluu kansalle, jota edustaa valtiopäiville kokoontunut eduskunta. Vain silloin voimme arvostella ja arvioda eduskunnan työtä, kun olemme itse osallistuneet sen kokoonpanon valintaan.

Lea Karjalainen
TVY:n puheenjohtaja
vast. päätoimittaja

KARENSSISANOMAT

Julkaissija
Työttömien Valtakunnallinen
Yhteistoimintajärjestö TVY r.y.

Vastaava päätoimittaja
Lea Karjalainen

Toimittaja ja kirjuri
Sattu Elo

Taloudenhoitaja
Sattu Elo
Ville Päivinen

Pämos 15 000

Painopaikka
Uusimaa Oy, Teollisuustie 19, 06150
Porvoo

PUHEEN JOHTAJALTA

Järjestömme aloitti huhtikuussa ensimmäisen suuren projektinsa "Yhteistyöllä Elämä Hallintaan". Projekti-paikkakunta valittiin eri puolilta maata ja toiminnot ovat lähteneet vilkkaasti käyntiin. Käsitteksenä on muodostunut, että työttömiä on ollut tulossa ryhmiin runsain mitoin aivan valittavaksi asti. Viimeisimpiä projektikuulumisia voitte lukea sisäsivuilta. Toisen alkamassa olevan projektimme työnimenä on "Yhdistys työnantajana". Molemmissa kohderyhmänä ovat erityisesti pitkäaikaistyöttömät ja ensiksi pyritään tavoittamaan heitä joita työttömyys on jo kohdellut kaltoin.

Näin muuttuu maailma Eskoseni, sanoisin. Aloittaessani toimintani TVY:ssä vuonna 1995 maaliskuussa meillä oli tasan kolme osa-aikaista työntekijää. Toimistotyöntekijä, taloudenhoitaja ja tiedottaja.

Nyt meillä on tällä hetkellä jo 13 koko-aikaista työntekijää, yksi toimistotyöntekijä yhdistelmätuella ja työntekijä. "Yhdistys työnantajana" projektissa tavoitteenamme on työllistää tänä

Uudet tavat toteuttaa TVY:n toiminnan tarkoitusta ja tavoitteita

vuonna vielä 30 henkilöä, ensivuonna sata ja seuraavana 150 henkilöä jäsenyhdistyksiin. Luvut tuntuvat suurilta, mutta kiinnostus mahdollisuuteen, jo ennenkuin olimme valinneet työllistämistä vastaavan, oli suuri.

Seuraavien eduskuntavaalien vaalitaisto on alkamassa täysillä. Alkuperiähän on käyty jo useimpia viikkoja ja Sundqvistin velkamiljoonien eriarvoinen kohtelu muiden velkamiljoonin nähden on puhuttanut kaikkia kansalaisryhmiä oikeusoppineista kadunnmiehiin. Asian käsittely on saanut todella ihmeellisiä käännteitä - onko jälleen kerran kansalaisten uskoa horjutettu kansanedustuslaitokseen? Työttömien äänen tulisi kuulua vaaleissa, mutta miten? Toivoisin meidän kaikkien aktivoituvan ja menevän äänetyösuurnille. Keväällä kuulin ehdotuksen, jonka mukaan meidän tulisi ehdottaa työttömille tyhjän vaalilipun jättämistä vaaleissa osoitukseksi protestimielialasta. Onko se oikea tapa? Joidenkin mielestä 150 000 tyhjää äänestyslippua on kansallisesti ja kansainvälisesti ottaen paras tapa protestoida nykyistä

menoa vastaan. Jokainen voi hollaana tehdä päätöksen kuinka vaaleissa käyttäytyy, mutta oma toiveeni on että kävisitte uurnilla ja aktivoisitte jopa muitakin.

Lea Karjalainen

Miksi sosiaaliturva ei toimi; tulonsiirtojen ja verotuksen yhteisvaikutukset

Lähtökohdat

Maassamme on monitasoinen ja kansalaisuuteen perustuva laaja sosiaaliturvajärjestelmä. Sen tarkoituksena on mm. köyhyyden poistaminen turvaamalla jokaiselle vähimmäistoimeentulo - ihmisarvoisen elämän kannalta kohtuullinen toimeentulo.

Tulonjakotilastojen ja monien köyhyyttökimusten mukaan meillä on sosiaaliturvan ansiosta

1. tasainen tulonjako
2. alhainen köyhyysaste

Tulonjakotilastojen mukaan lamavuodet eivät ole juuri lainkaan muuttaneet tulonjakoa. Tuloerot ovat pysyneet lähes ennallaan sosiaaliturvan ansiosta.

Lisäksi meillä on ollut nopea taloudellinen kasvu usean vuoden ajan. Lamavuosien jälkeen bruttokansantuotteen kasvu on ollut länsimaiden nopeimpia.

Näillä perusteilla tarkasteltuna kansantalous näyttää vahvalta seka väestön toimeentulo tasaiselta ja turvatulta, vaikka työttömyys on edelleen korkealla tasolla. Naiden lukujen valossa sosiaaliturva näyttää toimivan hyvin.

Tilastojen ja todellisuuden ristiriita -tasainen tulonjako on tilastoharhaa. Todellisuudessa eli ihmisten arjen tasolla, meillä on edelleen laajat toimeentulon ja köyhyyden ongelmat, jotka eivät ole juuri lainkaan supistuneet bkt:n nopeasta kasvusta huolimatta.

1. toimeentulotukea saaneiden kotitalouksien määrä on kasvanut samaan aikaan Bkt:n kasvun kanssa. Talouden kasvu ei ole juuri lievittänyt toimeentulo-ongelmia
2. samoin ylivelkaantuneiden kotitalouksien määrä on kasvanut myös nopean talouden kasvun aikana, liite 2
3. arvojolta 300 000 -600 000 kotitaloudella on eriaisteisia toimeentulo-ongelmia, vaikka meillä on tasainen tulonjako ja alhainen köyhyysaste. Luotettavia tilastoja erilaisten ja toisiinsa nähden myös päällekkäisten toimeentulo-ongelmien laajuudesta ei ole olemassa
4. arviolta viidesosalla eli noin miljoonalla ihmisellä lama ja toimeentulo-ongelmat ovat edelleen arjen todellisuutta. Merkittäväällä osalla väestöstä lama jatkuu ja sen vaikutukset syvenevät.
5. Toimeentulo-ongelmat ja köyhyys ovat muuttuneet horisontaaliseksi -köyhyys on piiloutunut eri väestöryhmien sisälle. Nykyiset tilastot eivät tunnista horisontaalista köyhyyttä.

Toimeentulo-ongelmat suurelta osin verotuksen aiheuttamia

Edellä kuvatut toimeentulo-ongelmat ovat suurelta osin hyvinvointivaltion erilaisten haittavaikutusten aiheuttamia. Sosiaaliturva ei poista kaikkien kohdalla köyhyyttä. Monien kohdalla köyhyys on suoranaisesti hyvinvointivaltion aiheuttamaa. Meillä on toteutunut professori Erik Allardin ennakoima tilanne, jossa köyhyys ei olekaan enää ansiotulojen puuttumisesta johtuvaa pienituloisuutta, vaan hyvinvointivaltion (järjestelmien) haittavaikutuksista johtuvaa syrjintää.

Haittavaikutukset aiheutuvat verotuksen ja tulonsiirtojen päällekkäisyyksistä. Pienituloisten kohdalla kunnallisverotus voi ulottua toimeentulotuen tason (vähimmäistoimeentulo/ köyhyysraja) alapuolelle. Verotuksen vuoksi perusturvaetuedet eivät takaa yksinään vähimmäistoimeentuloa, kuten hallitusmuodossa säädetty perusoikeudet edellyttäisivät.

Köyhyysrajan alapuolelle ulottuvan kunnallisverotuksen vuoksi suuri osa työttömistä ja osa-aikatyössä olevista on joutunut hakemaan viimesijaista ja tilapäiseen tarpeeseen tarkoitettua toimeentulotukea.

Kansalaiset eriarvoisia lain edessä

Tuloerotuksessa kansalaiset ovat eriarvoisia lain edessä, koska eri tulolähteistä saatuja tuloja kohdellaan verotuksessa eri tavoin. Eläkeläiset verotukselta ja köyhyydeltä. Ansiotuloihin liittyy vain vähäinen kannustinvähennys. Työttömyyskorvauksiin ja muihin sosiaaliturvaetuksiin ei verotuksessa myönnetä mitään vähennystä perusvähennyksen lisäksi.

Eläkeläisten ansiosta pienituloiset eläkeläiset saavat vähimmäistoimeentulon perusturvaetuksista (kansaneläke) joutumatta hakemaan toimeentulotukea

Yhteisvaikutuksia arvioitu yksipuolisesti

Verotuksen ja tulonsiirtojen yhteisvaikutuksia on arvioitu yksipuolisesti vain työn kannustavuuden perusteella. Kansalaisten yhdenvertaisuus lain edessä HM 5 c) eikä välttämättömän toimeentulon turvaaminen (HM 15 a^o) eivät ole olleet arviointiperusteina.

Verotuksen ja tulonsiirtojen yhteisvaikutuksia ei ole meillä arvioitu kansalaisten perusoikeuksia kannalta. Kannustavuutta on pyritty lisäämään vain vähimmäisturvaetuksia leikkaamalla.

Toimenpiteet

1. verotuksen ja tulonsiirtojen yhteisvaikutuksia on arvioitava myös kansalaisten perusoikeuksien kannalta. Silloin eri tulolajien ja eri väestöryhmien eriarvoinen kohtelu verotuksessa tulisi esille.
2. verotuksen keventäminen on suunnattava myös verotuksen aiheuttaman eriarvoisuuden ja toimeentulo-ongelmien poistamiseen. Yleinen veronkevennys ei poista verotuksen aiheuttamia toimeentulo-ongelmia.
3. nykyiset tulonjakotilastot on uudistettava niin, että ne mittavat myös ihmisten arjen todellisuutta
4. kansalaisten tulee olla verotuksessa yhdenvertaisessa asemassa tulolajista riippumatta
5. kaikkien kansalaisten vähimmäistoimeentulo pitää olla verosta vapaa samalla tavoin kuin eläketulojen kohdalla
6. työmarkkinoilla pitää olla tarjolla erilaista osa-aikatyötä
7. työttömyysturvaetuksiin pitää palauttaa takaisin ns. suojaosuus. Silloin voisi hankkia esim. 1 000 markkaa perusturvaetuksia

Pentti Rönkkö
Hallintot.. lis.
Tampereen yliopisto

Mukanen ihmisten arjessa

Työttömien ruokailu Neulaskodilla
- ti ja to klo 11, Neulastie 4
Työttömien kohtaustila
- ma klo 8-12
Lähimmäisen kammari
Hannikaisenkatu 12
Ruokapankki
- ota yhteyttä seurakunnan diakoniatyöntekijöihin, puh. (014) 636 611
Jyväskylän kaupunkiseurakunta
Yliopistonkatu 12
PL 103
40101 JYVÄSKYLÄ

KEMIANLIITTO

PL 324, 00531 HELSINKI
PUH: 90-773 971, FAX: 90-753 8040

K SUOMEN KESKUSTA R.P.

Pekka Korhonen
Hallintopäällikkö

SUOMEN KESKUSTA
Pursimiehenkatu 15
00150 Helsinki

Soita numeroon
0800-97006 ja
tilaa hyvä lehti

Kansan Uutiset
VIIKKO
kotisivu www.kansanuutiset.fi

Hotelli- ja ravintola-
henkilökunnan
liitto PL 327
00531 HELSINKI

Lasten ja nuorten
8-12 ja 12-16 v.

LOMALEIREJA

nykyaikaisissa
leirikeskustoissa
Th+ojelma 75 mk/vrk
PARASTA LAPSILLE RY
puh. (09) 350 8630

Kestilän
kunta

Kiuruveden
kunta

Laitilan
kunta

TVY:n työ saa tunnustusta PALKINTO MIELENTERVEYSTYÖSTÄ

Luantaina 10. lokakuuta vietettiin seitsemännen kerran Maailman mielenterveyspäivää, jonka avulla halutaan herättää kansainvälisesti keskustelua henkisen hyvinvointimme edistämisestä, mielenterveyden ongelmien ehkäisemisestä ja psyykkisesti sairaiden sekä heidän omaistensa asemasta.

Tänä vuonna kiinnitetään erityishuomio mielenterveyden ongelmien painamien ihmisten oikeuteen saada ihmisinä arvostusta ja potilaina humaania ja hyvää hoitoa. Maailmanlaajuisesti muistutetaan, että mielenterveyspotilailla on samat perustuslailiset oikeudet kuin kaikilla kansalaisilla. Lisäksi kiinnitetään erityistä huomiota väkivallan, sotien ja luonnonkatastrofien sekä muiden traumoja aiheuttavien ja haavoittavien elinolojen merkitykseen mielenterveyttä vaurioittavana tekijänä.

Suomessa keskeiset mielenterveysjärjestöt Mielenterveysseura, potilas- ja vammaisjärjestö Mielenterveyden Keskusliitto ja Omaiset mielenterveys-työn tukena Keskusliitto haluavat yhdessä muistuttaa siitä, että omankin maamme tilanteessa on vielä paljon korjattavaa.

Mielenterveysseura on jo useamman vuoden ajan nimennyt Maailman mielenterveyspäivänä vuoden mielenterveyden. Vuoden 1998 mielenterveyspalkinnon Mielenterveysseura antaa Työttömien Valtakunnalliselle Yhteistoimintajärjestölle,

joka on jäsenjärjestöineen kehittännyt työttömien ryhmissä ihmisten tarpeista lähtevää oma-apu-toimintaa ja toinen toisista huolehtimista tukien näin työtä vaille olevien jaksamista ja henkistä selviytymistä.

Maailman mielenterveyspäivää vietetään kuudella mantereella. Kansainväliset taustavoimat päivälle ovat Mielenterveyden maailmanliitto, jolla on lähes 300 jäsenjärjestöä 117 maassa, ja Maailman terveysjärjestö WHO. Sekä maailmanliitto että WHO viettävät tänä vuonna 50-vuotisjuhlansa. Samaten on kulunut puoli vuosisataa siitä, kun YK antoi maailmanlaajuisen ihmisoikeuksien julistuksen.

Mielenterveysaatteen suojelijaksi on Suomessa antanut nimensä rouva Eeva Ahtisaari. Hän kuuluu Mielenterveyden maailmanliiton perustamaan kansainvälisten ykkösnaisien komiteaan (Woman Leaders for Mental Health). Viime kesänä komitea kutsui Mielenterveysseuran kanssa Helsinkiin Euroopan ykkösnaisia puhumaan oman maanosamme mielenterveyteen liittyvistä asioista. Kokouksen lopuksi korkeat naisvieraat allekirjoittivat yhteisen julkilausuman, jolla sitoutuivat edistämään mielenterveysasian eteenpäin viemistä maanosassamme.

Kristina Salonen
viestintäjohtaja
mielenterveysseura
p. 09 - 615 51 713 tai 0400 760 807
kristina.salonen@mielenterveysseura.fi

Toiminnanjohtaja Sirkka Rajalalla oli kunnia vastaanottaa Suomen Mielenterveysseuran palkinto toiminnanjohtaja Pirkko Lahdelta.

Työttömyys- turvalain 16§ muutos

Kansanedustaja Esa Lahtela ja yli sata muuta kansanedustajaa ovat tehneet lakialoitteen työttömyysturvalain 16 §:n muuttamisesta niin, että määräaikainen säännös, jonka nojalla työvoimapolitiisesta koulutuksesta on voinut lukea 16 viikkoa työssäoloehtoon muutetaan pysyväksi. Työttömien Valtakunnallisen Yhteistoimintajärjestö-TVY ry:n mielestä aloite tulee saattaa voimaan.

TVY kiinnittää erityistä huomiota edustaja Lahtelan perusteluihin; koulutuksen aktivoivaan merkitykseen ja siihen, ettei kyseinen 16 viikon aika muodosta merkittävää osaa 43 viikosta. Kahden vuoden aika rajaa lähes aina useiden työllistymisjaksojen ja koulutuksen yhdistämisen.

Haluamme erityisesti korostaa koulutusta syrjäytymistä ehkäisevänä toimenpiteketjun osana. Sen hyväksyminen työttömyysturvan työssäoloehdon kartuttamiseen tulee jatkua katkotta vuoden 1998 jälkeen. Yhdistelmätyön, työvoimakoulutuksen, harjoittelun ja tukityön yhdistämiset eri muodoissa tulevat olemaan erittäin tärkeitä tulevaisuuden toiminnassa ehkäisemässä työttömien syrjäytymistä työvoimasta.

LIIKEALAN AMMATTILIITTO ry.
HANDELSBRANSCHENS FACKFÖRBUND rf

Työvoimatoimisto palvelee

- Tietoa ja opastusta
- Työtä
- Koulutusta
- Eväitä omiin valintoihin

 Työvoimatoimisto
JÄMSÄ
PL 43 42101 Jämsä
puh 71711
Fax 7171316

**Terve-
tuloo
kirkkoon**
HELSINGIN
SEURAKUNTAYHTYMÄ

*Vuoden 1998
mielenterveysteko*

Suomen Mielenterveysseura on myöntänyt Työttömien Valtakunnallisen Yhteistoimintajärjestö ry:lle vuoden 1998 mielenterveyspalkinnon.

**Työttömien Valtakunnallinen
Yhteistoimintajärjestö**

jäsenjärjestöineen on kehittännyt työttömien ryhmissä ihmisten tarpeista lähtevää oma-aputoimintaa ja toinen toisista huolehtimista tukien näin työtä vaille olevien jaksamista ja henkistä selviytymistä.

Helsingissä, Maailman Mielenterveyspäivänä 10.10.1998

SUOMEN MIELENTERVEYSSEURA

Pirkko Lahti
toiminnanjohtaja

Kari Pylkkänen
pubeenjohtaja

Koppa ja kroppa kuntoon virkistävällä terveysliikunnalla ja mukavalla yhdessäololla. Liikkuminen antaa iloa ja voimia elämäänneon. Tule tutustumaan toimintaamme.

Tietoa saat Etäkeläiset r.y:stä
Mechelininkatu 20 A 1
01000 HELSINKI
puhelin 09-348 691/vaihde

KÖPPÄ JA KROPPA KUNTOON!

TAKUU-SÄÄTIÖ AUTTAA YLIVELKAANTUNEITA MONIN TAVOIN

Takuu-Säätiön perustamisen osuuksien aikoihin ja osittain samoihin syihin kuin Työttömien Valtakunnallisen Yhteistoimintajärjestönkin perustaminen eli vuosikymmenen alun syvän laman alkuun. Tuolloin oli nähtävissä se ikävä tosiasia, että suuri joukko suomalaisia oli jäänyt ja jäämässä työttömäksi, se samoin kuin asuntojen hintojen ja muun varallisuuden arvojen romahdusmainen alentuminen vaikeuttivat ihmisten selviytymistä erääntyvien velvoitteiden hoitamista.

Takuu-Säätiö perustettiin vuonna 1990 ja säätiön toiminnan lähtökohdaksi oli edesauttaa laitostaustaisten henkilöiden sijoittumista laitosjakson jälkeen takaisin normaaliin siviilielämään. Ongelmana näillä henkilöillä oli velkojen, joista osa on rikosperusteisia ja korvausperusteisia, aiheuttama loputon ulosottokierre ja elämän hallinnan menetys. Kirkon Yhteisvastuukeräys keräsi vuonna 1991 Takuu-Säätiölle takauspääomaa 2,8 milj. mk, jonka turvin Takuu-Säätiö ryhtyi myöntämään takauksia laitostaustaisten henkilöiden velkojen järjestelmiseksi normaaleiksi pankkilainoiksi.

Yhteiskunnallisen laman edel-

leen syvetessä ja velkaongelman lisääntyessä maahamme luotiin vuonna 1993 laki yksityishenkilön velkajärjestelystä. Velkajärjestelyä voivat hakea paikkakuntansa käräjäoikeudesta henkilöt, jotka ilman omaa syytönsä olivat joutuneet tilanteeseen, etteivät pystyneet selviytymään erääntyvistä veloistaan ja maksuistaan. Tässä yhteydessä Takuu-Säätiön tehtäväksi annettiin velkajärjestelylain sisällön ja tulkintojen yksityiskohtainen kouluttaminen velkaongelman parissa työskenteleville henkilöille; velkaneuvojille, selvittäjille, tuomioistuinten edustajille sekä velkojen edustajille.

Takaukset järjestelyluottoihin (VeRa-takaustoiminta)

Velkajärjestelylain voimaantulo ei kuitenkaan päättäjien odotuksista huolimatta pystynyt auttamaan kaikkia ylivelkatilanteeseen joutuneita perheitä ja henkilöitä. Velkaneuvojat toteivat, että oli suuri joukko ihmisiä jotka olivat ns. väliinputoajia eli eivät voineet hakea velkajärjestelyä tai sitä ei heille myönnetty. Syinä näihin tilanteisiin oli muunmuassa se, että ns. kulutus-

	Tammikuu	Helmikuu	Maaliskuu	Huhtikuu	Toukokuu	Kesäkuu	Heinäkuu	Elokuu
1996	31	57	93	58	77	58	35	52
1997	49	61	64	63	57	60	46	41
1998	70	79	92	78	86	74	73	74

Hakemusten määrä kuukausittain/kpl

velkaantuneet eivät saa velkajärjestelyn aloituspäätöstä, hakijan velkamäärä oli pienempi kuin mitä järjestelyyn otettiin mukaan. Toisaalta monet ylivelkaantuneet eivät halunneet hakea velkajärjestelyä kun ilmeni, että velkojen takajina olevat henkilöt, usein lähisukulaiset, joutuvat maksumiehiksi, mikäli hakijoille velkajärjestely myönnettäisiin.

Näistä syistä johtuen Takuu-Säätiö laajensi vuonna 1995 edelleen toimintaansa ja ryhtyi myöntämään takauksia velkojen järjestelmiseksi otetuille saneerauslainoille. Toiminta on vaihtoehdona velkajärjestelylle ja tarkoitettu lähinnä henkilöille, jotka eivät saa tai eivät voi hakea velkajärjestelyä käräjäoikeuden kautta.

Takuu-Säätiön VeRa takaus-toiminnan ideana on se, että moneen paikkaan velkaantunut ja usein ulosottokierteeseen joutunut henkilö tai perhe yhdistää useammat velkansa yhdeksi halvempikorkoiseksi pidempiaikaiseksi pankkilainaksi. Pankit

eivät juurikaan ole olleet halukkaita yhdistämään ylivelkaantuneiden velkoja, ellei heille ollut tarjolla hyvää turvaa vakuutta. Kun Takuu-Säätiö tulee takaajaksi, järjestely onnistuu ja moni perhe on saanut langenneet takaukset hoitoon, ylivelkatilanteensa hallintaan, ulosottokierteen loppumaan ja mahdollisuuden inhimillisempään elämään.

Takuu-Säätiö voi myöntää max. 200.000,- markan suuruisia takauksia enintään 8 vuoden ajaksi silloin kun hakijan maksuvara riittää esitetyn saneerauslainan ja ulkopuolelle jäävien velkojen kuukausierien maksuun ja tulot voidaan laskennallisesti esittää koko lainan laina-ajaksi. VeRa-takaustoimintaa rahoittaa Raha-automaattiyhdistys.

Takuu-Säätiön uudelle takaus-toiminnalle oli heti sen käynnistyttyä sosiaalinen tilaus; takauksen kysyntä ylitti ennako odotukset ja 30,0 miljoonan mk:n limiittiä jouduttiin korottamaan useaan otteeseen. Takauslimiitti on tällä hetkellä 240,0 milj. markkaa.

VeRa takauksia on tähän mennessä myönnetty 1.750 kpl, yhteismäärältään 150.000.000,- markkaa. Takausten avulla on lyhyessä ajassa annettu 4.500 ihmiselle mahdollisuus päästä ahdistavasta ylivelkatilanteesta oman elämän hallintaan.

Takausten kysyntä jatkuu edelleen vilkkaana vaikka toiminta oli aloitettu syvimmän laman aikana lievittämään laman aiheuttamia ongelmia.

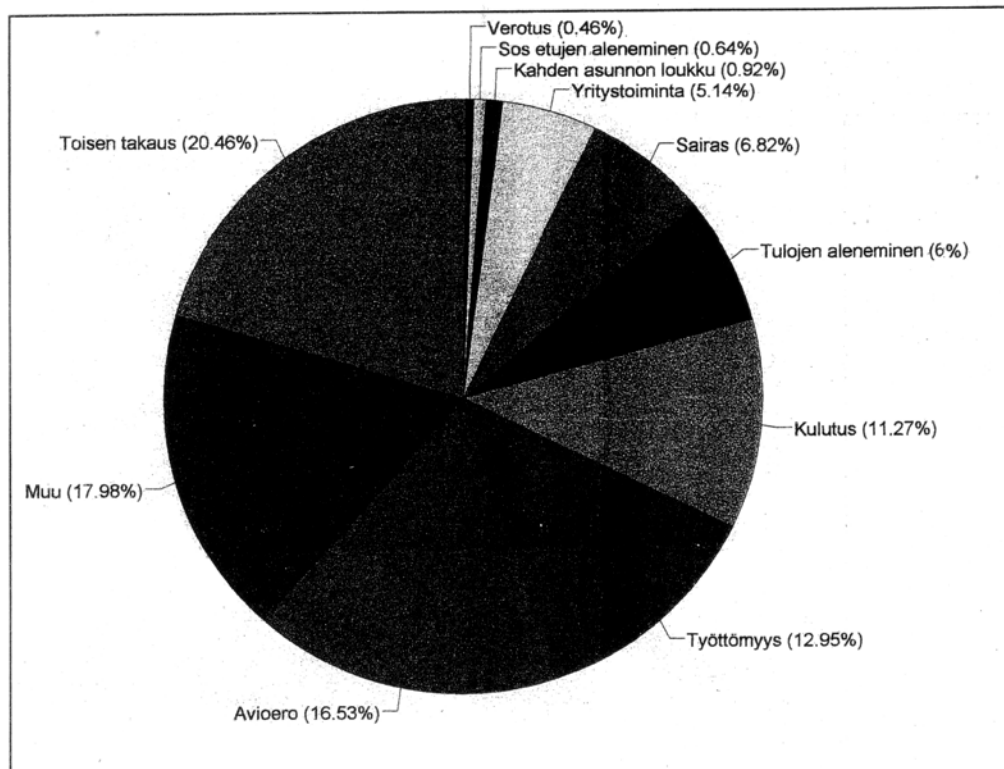
Samaan aikaan kun Takuu-Säätiön tulevien takauksien määrä kasvaa, kasvu esim. vuoden 1997 vastaavan ajan määristä on 42 %, tuomioistuimiin tulevien uusien velkajärjestelyhakemusten määrä on vähentynyt.

Nyt Suomessa jatkunut taloudellinen nousu on tuonut uutta takaustarvetta; työttömyysjaksojen aikana ulosottoon menneiden velkojen ulosotto alkaa toden toella ihmisten työllistyttyä eikä velkaantuneen taloudellinen tilanne suinkaan parane vaan jopa ulosoton takia huononee. Tässä tilanteessa olevan kannattaa selvittää mahdollisuutensa velkojensa yhdistämiseen ja varata aika paikkakuntansa velkaneuvojalta tai soittaa Takuu-Säätiön maksuttomaan palvelupuhelimeen 0800-9-8009, joka päivystää ma - pe klo 10.00 - 14.00.

Takaukset sosiaalisiin luottoihin (SoLu-takaustoiminta)

Takuu-Säätiöön tulleista takauksihakemuksista ilmeni, että useat pienituloiset kotitaloudet joutuivat ylivelkatilanteeseen sen takia, että perheen välttämättömyystuotteiden hankinta oli jouduttu rahoittamaan korkeakorkoisilla tililuotto- yms rahoitusyhtiörahoituksilla. Tutkimusten mukaan monet velkaantuneet perheet hoitivat kyllä pankki-velkojansa mutta joutuivat tasapainottamaan kireää taloudellista tilannettaan em korttiluotoilla. Yhden ja kahden korttiluoton maksaminen onnistui, mutta useamman luoton ottaminen ja yhtäaikainen maksaminen suisti perheitä ulosottokierteeseen ja hallitsemattomaan ylivelkatilanteeseen. Edellisestä johtuen Takuu-Säätiö toimi aktiivisesti joissakin maissa esim. Hollannissa ja Irlannissa toimivien

Jatkuu sivulla 14

Myönnetyt takaukset syyn mukaan (%)

KUMPPANUUSRAHASTO ASKELEEKSI TULEVAISUUTEEN?

Kumppanuuden soveltamisen pohdintoilla on vaasalaisen valt.tri Hannu Katajamäen mielestä kiire. Kumppanuuteen ei ole toistaiseksi Suomessa suhtauduttu riittävästi vaka-vasti, eikä kukaan oikeasti koe kumppanuutta omakseen, ei paikallisesti eikä valtakunnallisesti. EU:n seuraava ohjelmakauden luonteesta tihkuneet tiedot viittaavat kuitenkin siihen, että kumppanuuteen perustuvaa toimintatapaa edellytetään yhä laajemmin. Kumppanuuden etenemistä pohdittaessa Katajamäki ehdottaa kesällä julkistetuissa tutkimuksissaan kahta suuntaa: perustetaan Irlannin tyyppisiä kumppanuusyrityksiä tai toteutetaan työllisyysneuvonhoitoa vapaaehtoisuudella.

Irlannin mallissa mahdollisuus

Kumppanuuden Suomen mallin luojat työvoimapäätöksiin päällikkö Raimo Harjunen silloisesta Vaasan työvoimapiiristä ja ylitarkastaja Paavo Saikkonen työministeriöstä kävivät syksyllä 1994 tutustumassa Irlannin kumppanuuden malliin. Sitä ei pidetty sellaisenaan mahdollisena siirtää meille, erityisesti irlantilaisen kumppanuiden organisoituminen koettiin kaiketi liian kansalliseksi malliksi. Irlannissahan toiminta kanavoituu kumppanuusyritysten kautta. Niiden toimintaa rahoittaa ja koordinoi valtakunnallinen Area Development Management (ADM) -yhtiö. ADM myös tukee kumppanuusyritysten toimintaa opastamalla niiden henkilökuntaa sekä levittämällä tietoa ja uusia ideoita niiden käyttövoimaksi.

ADM ja Euroopan Unionin komissio sopivat, että paikallista

kehittämistä tukemaan perustetaan oma rahasto, Global Grant. Sen tavoitteet olivat vaikuttaa paikalliseen työllisyyskehitykseen synnyttämällä työpaikkoja olemassaoleviin ja uusiin yrityksiin, tarjota työttömille koulutusta ja tukea paikallisia toimijoita, jotta ne yhteistyössä pystyvät ensin laatimaan paikallisia työllisyysohjelmia ja sen jälkeen yhdessä toteuttamaan ne. Eli samoja tavoitteita, joihin on tähdätty meillä paikallisina hankkeina, ei niinkään järjetytyneenä oikeustoimikelpoisiksi toimijoiksi.

Myös meidän mielestämme on aika ryhtyä keskustelemaan kumppanuuden suunnasta ja tulevaisuudesta. Tähänastiset kokemukset ja tulokset on koottava kumppanuuden kehittämiseksi ja EU:n seuraavaa ohjelmakautta varten. Mielestämme olemme nyt Suomessa tilanteessa, jossa voitaisiin palata kumppanuuden kotiseuduille Irlantiin hakemaan mallia tulevaisuutta

varten, siksi ehdotamme: KANSALLISEN KUMPPANUUSRAHASTON PERUSTAMINEN

EU:n v.2000 alkavan uuden ohjelmakauden vuoksi ehdotetaan kansallisen kumppanuusrahaston perustamista turvaamaan 26:n virallisen ja tällä hetkellä n. 15:n epävirallisen paikallisen kumppanuus- hankkeen toiminnan jatkuvuus ja uuden yhteistoimintakulttuurin pysyvyys seuraavasti:

1. Rahasto kattaa hankkeiden palkka-, vuokra- ja muista varsinaisen toiminnan menoista 70 %. Loppuosasta vastaavat hankkeiden sijaintikunnat, niissä olevat yritykset ja muut toimijat.

2. Rahaston pääoman muodostavat EU:n kulloinkin kyseeseen tulevat varat ja valtion tulo- ja menoarviossa tarkoitukseen käytettävissä olevat määrärahat.

3. Rahastoa hallinnoimaan perustetaan konsortio, jossa ovat

laajasti edustettuina kumppanuuden oleelliset toimijat.

4. Kumppanuushankkeiden käynnistämät projektit rahoitetaan niihin kulloinkin soveltuvilla määrärahoilla rahoittajien kulloinkin voimassa olevien määräysten mukaisesti. Mikäli EU kuitenkin myöntää paikallista aloitteellisuutta tukemaan varoja, joiden käytöstä päättäminen voisi kuulua rahastolle, toimii rahasto myös käynnistyvien toimintojen rahoittajana.

5. Rahasto toimii myöntämiensä varojen osalta tilivirastona. Se myöskin seuraa kansainvälisiä ja kansallisia rahoitusmahdollisuuksia sekä tiedottaa niistä kumppanuushankkeille antaen samalla tarvittavaa asiantuntijapalvelua.

6. Rahasto voi olla rahoituksen hakijana usean hankkeen tai laajemman alueen yhteisille projekteille.

**Tapio Salomaa
& Eija-Helena Kettunen**

Työttömyys on rankkaa, mutta siitäkin selviää kumppanuudella

Syksyisen kauniina lauantaan järjestettiin Jyväskylän Forum teemalla työllisyys. Aihe on – ikävä kyllä – enemmän kuin ajankohtainen. Sen ollettai kiinnostavan monia Jyväskylässä. Samalla tavoin voisi olettaa, että se kirvoittaisi mielenkiintoisen ja tunteita täynnä olevan keskustelun.

Jyväseudun työttömien yhdistyksen puheenjohtaja Tuulikki Väliniemi totesi avauspuheenvuorossaan, että yli 200 henkilöä kutsuttiin tilaisuuteen – vajaa 100 ilmoittautui. Tuulikki toivotti läsnäolijat tervetulleiksi opettelemaan kumppanuutta. Hän toivoi juhlapuheiden sijaan vakavissaan ja avoimin mielin tapahtuvaa pohdintaa kaupungin arjen näkökulmasta.

Kumppanuus on siitä vaikeaa, että...

Forumiin osallistujien ajatuksia saapui tuuletamaan johtaja Hannu Katajamäki Vaasan yliopistosta. Hänen tehtäväänään on ollut ulkopuolisena arvioida kumppanuuden tuloksia kumppanuushankkeiden ensimmäisen elinvuoden ajalta.

Kumppanuuden aate ilmenee toimintamuotona. Sen tarkoitus on tuottaa hankkeita, joita mikään taho ei yksin voisi toteuttaa. Kuitenkin kumppanuus koetaan edelleen muiden projektien kilpailijaksi, siksi siihen osallistutaan usein vain oman revierin vartiointimiseksi.

Hannu jakaa kumppanuuden käytännössä eri tasoihin. Näennäis- eli kullisikumppanuus, kumppanuussaarekkeet, paikallisen kumppanuuden taso, sateenvarjokumppanuus ja käynnistäjäkumppanuus.

Sateenvarjokumppanuus kerää nimensä mukaisesti alleen jo olemassa olevia aineksia. Se on tärkeä osa kumppanuutta, mutta siihen ei saa pysähtyä. Se on väliaste matkalla käynnistäjäkumppanuuteen. Tällöin syntyy hankkeita, joita eri tahot yhdessä pohtivat ja toteuttavat. Ennen kuin päästään hyvään kumppanuuspolitiikkaan, sen muotoiluun tulee käyttää paljon aikaa. Hannun mielestä kumppanuushankkeille on asetettu liian varhain liian suuria määrällisiä tavoitteita.

Se on niin yksinkertaista!

Helppo on asettaa tavoitteita, mutta mikä onkaan kumppanuiden sitoutumisen aste? Hannu kuvasi asiaa osuvasti: "Kaikki haluavat päästä taivaaseen, mutta kukaan ei halua kuolla" Tuloksia olisi kiva kerätä, kunhan ei tarvitsisi pistää itseään likoon. Hannun puheen olisi luullut herättävän ajatuksia puolesta ja vastaan.

Forumissa kyllä puhuttiin, muttei oikeastaan keskusteltiin. Puheet keskittyivät kulloisenkin puhujan omaan alaan, omaan kumppanuuteen. Puhuttiin paljon

kumppanuudesta, yrittäjyydestä, selviytymisestä - taisipa joku mainita työttömyydenkin. Mutta puhuttiin – ei keskusteltiin! Ja kuinka moni kuunteli, siis aidosti kuunteli, mitä sillä toisella ihmisellä oli sanottavanaan?

"Kellokkaat" toimivat näyttävästi

Hyväosaiset ns. kellokkaat olivat äänessä, mutta kuultiinko jotain todella uutta? Saatiinko uusia eväitä työttömyyden hoitoon tai kumppanuuden levittämiseen? Ei! Kovin tyhjältä olisi tuntunut päivän anti ilman Hannun puheenvuoroa "Kumppanuudesta aatteena". Tämän tunteen kansani jakoivat monet läsnäolleet.

Työttömät ovat sivuraiteilla

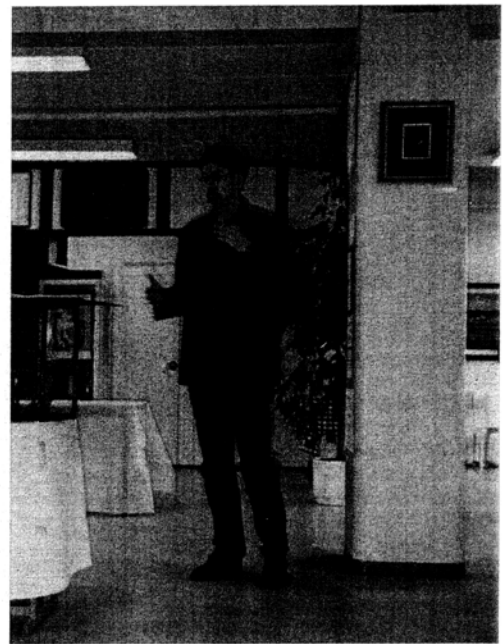
Hannun sanoja lainatakseni "Hyväosaiset ajattelevat tietävänsä, mikä on parasta työttömälle". Tapahtuiko lauantainkin näin?

Harmillisen vähän kuulimme työttömien tunteja. Tosin ne puheenvuorot, mitkä käytettiin, olivat täynnä asiaa ja tunnetta. Työtön – jo vuosien kokemuksesta – totesi osuvasti, että "työttömiä voimme olla, muttemme toimettomia". Toimeliaisuus lienee kaikenlaisen kumppanuuden perusedellytyksiä.

Kovin paljon tuntuu vielä olevan opettelemissa kumppanuudessa.

Aitoon kumppanuuteen voidaan kuitenkin päästä. Tarvitaan enemmän vuorovaikutusta. Tarvitaan OIKEAA kuuntelua. Tarvitaan jokaisen mielipiteiden arvostamista. Tarvitaan meitä kaikkia yhdessä tasavertaisesti työtä tekemään. Näin ehkä työtönkin hyötyy.

Jaana Tolvanen

Hannu Katajamäen mielestä kumppanuus tarvitsisi kodin siipien suojaan, sillä tällä hetkellä se ajeltiin.

Viestintäalan
Ammattiliitto Ry
Ratakatu 9
00120
HELSINKI

Imailualan
Unioni Mäke-
länkatu 56
00510 HEL-
SINKI

Sumiaisen
kunta

Korpilah-
den
kunta

Euro pastaa

Glasgowin jälkeen

Euroopan työttömien verkosto ENU:n kongressissa Glasgowissa huhtikuussa keskusteltiin paljon siitä kuinka saada nykyinen uusliberalistinen meno Euroopassa loppumaan. Vaikuttamalla suoraan ministeriöihin ja eduskuntaan, lobbaumalla poliittisia puolueita ja ay-liikettä vaiko esiintymällä kaduilla? Kaikille vaihtoehdoille löytyi puolestapuhujia. Päätös olikin odotettu: tarvitaan kaikkia näitä keinoja toisiaan tukemaan.

Glasgowin jälkeiset kokemukset Saksasta kertovat, kuinka esiintymällä säännöllisesti kerran kuussa kaduilla työttömät pystyivät kasvattamaan poliittista painoarvoaan huomattavasti syksyn parlamenttivaalien alla. Ehkä ENU:n puheenjohtajalle tri Klaus Grehn'ille olisivat portit Bundestagiin avautuneet ilmeisesti sitoutumattomana ja onnittelutkin ovat jo lähteneet.

Meillähän täällä Suomessa on tulossa oikein vaalien suma. Miksemme ottaisi saksalaisilta opiksi? TVY:n hallituksessa onkin jo päätetty yrittää käynnistää työttömien kuukausittaiset "sauvakävelyt" ihan vaan muistuttamaan, että työttömiä valtakunnassa vielä riittää. Ja jos työttömien liikkumista kotoa työvoimatoimistoon ja takaisin kerran kuussa pidetään niin tärkeänä kun miltä tällä hetkellä näyttää, on usean kävelyn taukopaikkakin jo tiedossa.

Ruotsiin syntyi verkosto

Meitä suomalaisia on hieman ihmetyttänyt se seikka että tukholmalainen, noin neljänsadan jäsenen yhdistys Humlorna on edustanut kaikkia ruotsalaisia työttömiä Euroopan tasolla ENU:ssa. Edellinen varapuheenjohtaja Mary Murphy Irlannista yritti viime talvena edesauttaa hajallaan olevien ruotsalaisten järjestöjen kokoamista. Olen jatkanut hänen linjoillaan ja hieman painostanut Humlornalaisia ystäviäni muistuttamalla heitä ENU:n sääntöjen kohdasta, jossa todetaan, että jäsenjärjestöjen tulee pyrkiä saamaan aikaan valtakunnallinen verkosto omassa maassaan. Kesällä se verkosto sitten syntyi. Kirjavassa joukossa kantavina voimina ovat Alliansen för Arbete eri paikkakunnilla sekä SAK eli Sveriges Arbetslösa Kvinnor, jolla on perusjärjestö 19 paikkakunnalla.

Yritys saada TVY:n hallituksen matka tapaamaan ruotsalais-

ten työttömien edustajia Tukholmassa kaatui tällä kertaa rahaan, siis sen puutteeseen. Näin ollen ensimmäinen virallinen tapaaminen Ruotsin verkoston ja TVY:n välillä toteutuu Kainuun alueen työttömien Tiimin koulutusmatkan yhteydessä Uumajassa 28. lokakuuta. "En finne igen?" Tietääkseni maarianhaminalaiset työttömät ovat kyllä tehneet vierailuja epävirallisella pohjalla Tukholmassa aikaisemmin.

Liittyvätkö latvialaiset?

ENU:un on otettu yhteyttä Latviasta. Sihteeri Mike Allen sai tehtäväksi pitää yhteyttä heihin. Nähtäväksi jää, johtaako yhteydenotto mihinkään. Yleensä uudet jäsenet ovat ensin osallistuneet vuosittaiseen konferenssiin tarkkailijoina ja sen jälkeen joko liittyneet tai eivät. Glasgowissa oli tarkkailijoita Italiasta, Norjasta ja Puolasta, viimeksimainitut jo toisena vuotena peräkkäin.

"Workfare" järjestelmät EAPN:n syyniin

EAPN - vapaasti käännettynä Euroopan köyhyyden vastainen verkosto - on ottanut "workfare" eli sosiaaliturvalla työhön -järjestelmät erityistarkkailuunsa. Tämä on pitkälti tapahtunut ENU:n toimuksesta. Kokemukset muista Euroopan maista kertovat, että näiden järjestelmien kautta hallitukset ovat kyllä pystyneet vähentämään tilastollista työttömyyttä ja leikkaamaan työttömyysturvamenojaan, mutta järjestelmien kyky luotsata työttömiä "oikeisiin töihin" kunnon palkalla ja täydellä sosiaaliturvalla on vielä osoittamatta. Päinvastaisia merkkejä on tullut lähinnä Saksasta ja UK:sta, joissa järjestelmät ovat näyttäneet pikemminkin jakavan työmarkkinat pysyvästi kahtia. Meidän yhdistelmätuki-järjestelmä on mukana tarkkailussa. Tarkoitus on kertoa ennen kaikkea eri järjestelmien hyvistä puolista, jotta toiset voivat ottaa opikseen niistä.

VIRKISTY VÄHÄJÄRVELLÄ!

Lomailuun, kokouksiin,
seminaareihin, perhejuhliin...

VÄHÄJÄRVEN LOMAKOTI

14680 ALVETTULA (Hauho)
puh. 03 - 6543 124 fax 03 - 6543 122

Avoimet työ- ja koulutuspaikat

www.mol.fi

Ratkaisu.

Työvoimatoimisto
http://www.mol.fi/

YHTEISTYÖLLÄ ELÄMÄ HALLINTAAN -PROJEKTI Väliaikakuulumisia projektin tiimoilta

Paikkakuntien valinnat, toukokuu

Hakemuksia jäsenyhdistyksiltä tuli yhteensä yli 30 paikkakunnalta. Projektipäällikkö kävi tutustumassa 20 paikkakunnan olosuhteisiin. Työttömien yhdistyksiltä edellytettiin toimivuutta, hyviä yhteyksiä kuntaan, valtion ja alueen kansalaisjärjestöihin. Samoin yhdistyksen piiristä piti löytyä tukihenkilölle sopivat toimitilat sekä -välineet. Projektin sitoutuminen oli myös valinnan edellytys. Maantieteellisesti Suomen kattavasti ja elinkeinorakenteittain erilaiset kahdeksan paikkakuntaa valittiin valtakunnallisen ohjaus- ja arviointikokouksen avustuksella TVY:n hallituksessa 13.5.98. Projektipaikkakunniksi valittiin Iisalmi, Joensuu, Jämsänkoski, Kajaani, Kankaanpää, Kokkola, Sodankylä ja Vantaa.

Tukihenkilöiden valinnat, kesäkuu

Tukihenkilöiden valinnoissa olivat yhteistyötahoina paikalliset työttömien yhdistykset. Perehdytysjaksole kesäkuun puolivälissä oli valittu viiden paikkakunnan tukihenkilöt. Myös kolmelle muulle projektipaikkakunnalle saatiin palkatuksi ammattitaitoiset tukihenkilöt kesän aikana.

Verkostoituminen, tiedottaminen, pilkeri ryhmien kokoaminen

Tukihenkilöt ovat koonnettu paikkakunnallisia "työrukkasia", joissa ovat mukana mm. työttömien yhdistys, sosiaali- ja terveystoimi, Kansaneläkelaitos, työvoimahallinto, seurakunta sekä paikalliset muut aktiivikansalaisjärjestöt. Tämän työrukkasen tehtävä on oman kansaniensa kautta tiedottaa henkilökohtaisesti asiakkailleen sekä järjestää yhteistyössä tiedotustilaisuuksia. Samoin se ideoi ja on mukana järjestämässä teemaryhmiä.

Ensimmäiset starttiviikkopaikkakunnat (ohjelma toisella paikkakunnalla) projektipäällikkö sai neuvotelluksi kesän aikana. Hankaluuksia tuotti löytää valtakunnallisesti samantyyppinen ohjelmakokouksen psykkisen ja fyysisen kunnan arvioimiseksi sekä parantamiseksi lyhyen ajan kuluessa. Samoin tiedon vaihto kahdeksan paikkakunnan välillä tilanteesta, missä milloinkin mennään, vaati voimia. Ongelmana on ollut löytää organisaatioita, joissa on fyysisen kuntoutuksen lisäksi myös psykkistä ohjelmaa. Ongelma on ratkaistu käyttämällä ns. free lance -kouluttajia, jotka ovat olleet ryhmien mukana koko starttiviikon tai ainakin suurimman osan ajasta.

Ensimmäiset pilkeri ryhmät (intensiiviryhmät) paikkakun-

nittain ovat käynnissä tai juuri päätyneet. Kuudessa ensimmäisessä ryhmässä on yhteensä 86 osallistujaa, 7 - 18 pitkäaikaisytyöntä / ryhmä (keskimäärin 14,3 osallistujaa). Useimmiten ilmoittautuneita kaikkiin ryhmiin oli enemmän, mutta keskimäärin 2 - 3 osallistujaa peruutti starttiviikkonsa viime tipassa. Syytä oli monia: lasten tai oma sairastuminen, omaisen kuolema, matkalle lähtö pelotti. Jo tässä vaiheessa voi sanoa yhteiseksi tekijäksi pilkeri ryhmäläisille pitkäaikaistyöttömyyden lisäksi yksinäisyyden. Samoin monet kertoivat alistumisen, toivotonmuuden tunteen etenkin työpaikan löytämiseksi. Monen ryhmäläisen koulutustaso oli alhainen, sosiaalisia suhteita oli vähänlaisesti. Itsensä arvostaminen oli huonoa. Myös alkoholi oli ollut usean ongelma.

Viisi pilkeri ryhmää koostui keski-ikäisistä miehistä ja naisista. Sodankylän ryhmä koostui 20 - 32-vuotiaista metsäkylän nuorista. Michiä joukosta oli vajaa puolet: 37 miestä 86:sta. Starttiviikolta odotettiin uusia ystävyyssuhteita, tulevaisuuden näkymiä sekä lisää itseluottamusta.

Tukihenkilöiden sekä psykkisen vetäjän antama palaute on ollut positiivista: Yleensä psykkinen ja fyysinen ohjelma on ollut tasapainossa. Myös ryhmäytymistä on tapahtunut viikon aikana. Kaksi tukihenkilöä piti näiden ryhmien yhteistä starttiviikkoa hyvänä: "Yhteinen reissu luo jo itsessään vaikutelman laajemmasta

yhteiskunnallisesta näköalasta ilman että sitä täytyy erikseen nostaa esille." Meille odottamaan tutkijoiden tuloksia haastattelulomakkeiden pohjalta.

Projektipäällikön käydessä starttiviikoilla pilkeri ryhmäläisten vastaanotto oli kiitollista: "Thanaa, kun minun vielä satsataan." Pilkeri ryhmäläiset ovat pitäneet hyvänä, että sekä fyysiseen että psykkiseen kuntoon on kiinnitetty huomiota. Samoin pitkäaikaistyöttömät ovat olleet innostuneita ryhmästään omalla paikka-kunnalla, yksittäisiä sosiaalisia kontakteja on syntynyt. On kuitenkin liian varhaista luonnehtia tarkemmin ryhmäytymistä starttiviikon jälkeisellä ajalla.

Projektin jatkuessa on syytä käydä työnjaollisia asioita vielä tarkemmin läpi. Samoin paikallisuus / valtakunnallisuus esimerkiksi pilkeri ryhmän ohjelman sisällön-suhteen on asia, josta on hyvä keskustella projektin tukihenkilöiden, paikallisten yhteistyötahojen sekä projektipäällikön kanssa.

Projektin laajentuminen

Kolmella paikkakunnalla on tällä hetkellä suunnitelmia projektin laajenemisesta: Kankaanpää, (Honkakajoki) Jämsänkoski, lähipaikkakunnat sekä Kokkola (Pietarsaari). Vantaal-

la pilkeri ryhmä aloittaa Korson, Hiekkaharjun ja Koivukylän alueelta. Toinen pilkeri ryhmä muodostuu Länsi-Vantaalta.

Teemaryhmät

Teemaryhmien suunnittelijoina ovat olleet työttömien yhdistykset ja tukihenkilöt sekä urheiluseurat. Ryhmät ovat kokoontuneet kesän aikana paikallisten kesä-tapahtumien merkeissä. Samoin on tehty tutustumiskäyntejä toisiin yhdistyksiin. Loppukesästä on aloitettu teema-aiheina mm. käden taidot, puutyöt, kankaankudonta, vatsatanssi sekä vesijumpparyhmä, joissa osana on pilke-ryhmien miehiä. Teemaryhmiä on järjestetty tällä hetkellä yhteensä 7 - 15. Osallistujia on yhteensä 180. Teemaryhmien kokoonpano vaihtelee; esim. puutyöryhmässä voi käydä myös satunnaisesti ilman erillistä ilmoittautumista.

Tua Sjöblom
Projektipäällikkö

Tiedosta hyvinvointia

STAKES

TYÖHÖN, ELÄMÄÄN, TYÖELÄMÄÄN

Vammaisten oikeus työhön on toteutettavissa EU-Suomessa
Stakesin Eurooppa-projektissa 40 organisaatiota yhdeksästä EU-maasta pohji vaajaakuntoisten työllistymistä ja sosiaalista kuntoutusta. Loppuraportti avaa näköaloja ei vain kuntoutujien vaan kaikkien vaikeasti työllistävien ja tukea tarvitsevien ihmisten työllistymiselle.
tulossa marraskuussa 120 mk

Matti Kortteinen, Hannu Tuomikoski TYÖTÖN

Tutkimus pitkäaikaistyöttömien selviytymisestä
Mitä merkitsee paljon puhuttu työttömyysohjelma? Synnytykö maahamme uusi köyhälistö? Nostavatko työttömät vain korvauksia? Mikä olisi viisasta sosiaalipolitiikkaa?

Kirja on uusi tärkeä perusteos suomalaisen yhteiskunnan tilasta. Siinä työttömät kertovat itse elämästään.
Hanki ja jää 1998, 127 mk

Tilaukset puhelimella nro (09) 3967 2190 tai faksilla nro (09) 3967 2450. Tilaa ilmainen luettelo!

NIIN YKSIN...

Soito kun siltä tuntuu

AAMUKORVA
213 3533

Joko aamu klo 5-9. Aamukorva haluaa auttaa, kuuntelemaan sinua. Tampereen Kaupunkilähtely ry

Härmänmaan seutukunta

Ala-Härmä Yli-Härmä
Kauhava Lapua

SEINÄJOEN AMMATILLI- NEN TIEDOTE

JAKSAMISKOULUTUS TYÖTTÖMIEN YHDISTYSTEN TOIMINNANOHJAAJILLE

Seinäjoen Ammatillinen Aikuiskoulutuskeskus järjestää lääninhallituksen rahoituksella työttömien yhdistysten toiminnanohjaajille jaksamiskoulutusta ajalla 14.9.-98 - 18.12.-98. Koulutus kestää yhteensä 20 päivää (=140 h) ja se toteutetaan päivä- ja monimuoto-opetuksena. Osallistumismaksu on 300 mk/hlö.

Koulutuksen lähtökohdat

Työttömien yhdistyksien toiminnanohjaajat ottivat kesällä -98 yhteyttä oppilaitoksemme ohjaavan koulutuksen toimialavastaava Marja-Terttu Itämäkeen ja esittivät toiveen jaksamiskoulutuksen järjestämisestä. Kokoonnuimme Seinäjoen kumppanuustoimistolla pari kertaa ja perustimme koulutuksen suunnittelua varten ns. jaksamistiryhmän, jossa oli jäseniä eri sidosryhmistä. Seinäjoen Ammatillinen Aikuiskoulutuskeskus sitoutui koulutuksen suunnittelijaksi ja rahoitusvaihtoehtojen selvittäjäksi. Koulutustarjous Länsi-Suomen lääninhallitukselle hyväksyttiin ja n. kuukauden kuluttua koulutus starttasi.

Koulutuksen kohderyhmät

Kohderyhmänä ovat Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan työttömien yhdistysten toiminnanohjaajat, jotka ovat kiinnostuneita työssä jaksamisesta, ohjaukselta ja työsuojeluun liittyvistä asioista. Kaikkiaan lääninhallitus osti kiintiön 20 opiskelijalle, josta noin puolet eli 10 ohjaajaa aloitti koulutuksen.

Koulutuksen tavoite ja sisällöt

Koulutuksessa annetaan työttömien yhdistysten ohjaajille jaksamisen eväitä ja henkisiä työkaluja oman työnsä hallintaan. Koulutuksessa pohditaan ohjaustyön periaatteita ja arvoja. Keskeisin kysymys on, miten kohdata toinen ihminen ja miten kohdata oma itsensä. Työttömien yhdistysten ohjaajilla on vaara kadottaa työssään auttamisen rajat niin että lopulta väsy työssään ja alkaa voida huonosti. Liian moni tekee työtään oman itsensä kustannuksella; ei ole lupaa tai osamista huolehtia omasta itsestään auttamistyön väli-

neestä.

Koulutuksen aikana pyritään etsimään keinoja ohjaajien työn ja elämänhallintaan. Auttajia rohkaistetaan auttamaan itseään.

Jaksamis- ja ohjauskysymysten lisäksi koulutuksessa perehdytään kriisi- ja päihdetyöhön sekä fyysiseen ja psyykkiseen työsuojeluun. Opiskelijat kartuttavat osaamistaan ergonomiassa ja työturvallisuudessa lähtien ulkoisista tiloista ja turvalaitteista edeten psyykkisiin työsuojelukysymyksiin. Opiskelijoilla on koulutuksen aikana mahdollisuus suorittaa ensiapu 1 -kurssi.

Koulutuksen toteutus:

Opiskelu on päivä- ja monimuoto-opetusta ja siinä painottuu itsenäinen ja yhdistyksis- tapahtuva työskentely. Koulutuksen kesto on yhteensä 20 päivää (=140h) ja se toteutetaan neljän kuukauden aikana. Koulutuksesta n. 8 päivää on lähiopetusta ja 12 päivää ohjattua etätyöskentelyä oppimistehtävienä.

Koulutus alkaa yhden päivän lähiopetuksena, jolloin opiskelijat perehdytetään koulutusohjelmaan, tuleviin työskentelytapoihin ja etätehtävien luonteeseen. Etäjaksoilla kouluttaja kiertää yhdistyksissä tapaamassa ohjaajia ja tutustumassa heidän toimintaympäristöihinsä sekä ohjauksikäytäntöihinsä. Tällöin toteutetaan myös yhdistys- tai kimpayhdistyskohtainen työn ohjaus ja opintopiiritoiminta.

Noin kaksi päivää kuukaudesta on yhteistä lähiopetusta, johon teemat saadaan etäjaksojen aikana nousseista kysymyksistä ja perusrungosta. Koulutuksen tarkoituksena on tehdä "itsestään tarpeeton" niin että yhdistykset verkottuvat keskenään ja alkavat luoda uusia, yhteisiä, hyviksi ko-

nettuja työskentelymalleja.

Koulutuksen toteutukseen osallistuvat myös alueen seurakunnat, sosiaalitoimi ja suojelu-ala.

Marja-Terttu Itämäki
Toimialavastaava Puh. 0400 - 818
600 tai 06 418 4632

Tule kevääksi opiskelemaan 11.1.-30.4.1999

- *Hoiva-alan koulutus
- *Radioavustajan koulutus
- *Tanssitaiteen linja
- *Teatterityön linja

Keski-Pohjanmaan Opisto,
68300 KÄLVIA tai puh. 06-8324200

KESKI-POHJANMAAN OPISTO

Tavoitteena täystyöllisyys
- pidä yhteyttä kansanedustajiimme

VASEMMISTOLIITON EDUSKUNTARYHMÄ
00102 Eduskunta, puh. 4321

SUOMEN SYDÄNTAUTILIITTO NEUVOO JA AUTTAA

Sydäntautiliitto tuottaa oppaita, ohjelehtisiä, video- ja ääni-ohjelmia, kalvotietopaketteja julisteita. Sydän-lehti kertoo kuudesti vuodessa ajankohtaisia sydänasioita.

Tuotteita ja tietoa toiminnasta on saatavissa sydänpiireistä ja yhdistyksistä kautta maan, sekä Sydäntautiliitosta. Pyydä aineistoluettelomme. Liity jäseneksi

Suomen Sydäntautiliitto Ry.
PL 50, 00621 HELSINKI
Tilaukset puh. (09) 752 7521, automaatti (09) 752 75235
fax (09) 752 75250.

METALLISUOMI MENESTYY

Metallin jäsenten tekemät tuotteet ovat maailman huippuluokkaa. Kansainvälisen kilpailun kärjessä porhaltavat suomalaiset kämmykät sekä muut elektroniikka-alan ja huipputekniikan tuotteet, paperikoneet ja laivat. Metallin on tulevaisuuden ala ja Suomen hyvinvointi on ollut silloisissa metalli-alan menestykseen maailmalla.

METALLI

Metallityöväen Liitto ry
Siltasaarenkatu 3-5 A
00530 Helsinki
Puh. (09) 770 71

Kivijärven
kunta

Suolahden
kunta

Haapave-
den kunta

Hämeenky-
rön kunta

Juupajoen
kunta

Hauhon
kunta

Kurussa tarjolla
mm.
elinkeino-
palveluseteli

Pieksämäen
MLK

TYÖTTÖMÄT "SEPÄT" TAKOIV

TEKSTI JA KUVAT: HANNU OITTINEN

Viidennet Työttömien ihmisoikeuspäivät pidettiin lokakuun puolivälissä Seurakuntaopistolla Järvenpäässä.

Järjestäjinä olivat tuttuun tapaan TVY:n lisäksi Kirkon diakonia- ja yhteiskuntatöiden keskus KDYK sekä Seurakuntaopisto. Päiville otti osaa noin 200 työtöntä ja heidän parissaan eri tavoin työskentelevää.

Tämän vuotisten päivien teemana oli *Oman onnensa seppä?*, sillä vastuuta työttömyydestä/työllisyydestä pyritään yhä enemmän säilyttämään työttömän itsensä harteille. 300 000-600 000 työtöntä kohti on kuitenkin vain 30 000-40 000 avointa työpaikkaa -nekin pääasiassa eteläisen Suomen kasvukeskuksissa.

Ihmisoikeuspäivien avajaisissa puhunut TVY:n puheenjohtaja **Lea Karjalainen** muistutti Suomen lakien yhä velvoittavan valtiovaltaa huolehtimaan kansalaistensa työllisyydestä, vaikka hallitusmuodon työllisyyspykälää onkin muutettu vähemmän velvoittavaksi.

- Myös Suomen allekirjoittamat kansainväliset sopimukset ovat valtiolta velvoittavia. Tärkeimpiä näistä

ovat Euroopan neuvoston ihmisoikeussopimus sekä YK:n ihmisoikeuksien julistus, jonka mukaan "kullakin yksilöllä on oikeus työhön, työn vapaaseen valintaan, yhtäläisiin ja tydyttäviin työehtoihin ja suojaan työttömyyttä vastaan".

Karjalainen totesi lisäksi, että riippumatta työ- tai muusta elämäntilanteesta, Suomen kansalaisilla on oikeus välttämättömään toimeentuloon. Myös sosiaaliset oikeudet kuuluvat lain mukaan työttömälle siinä kuin työssäkäyvällekin, vaikka näitä oikeuksia onkin kyseenalaistettu valtion ja kuntien rahapulaan vedoten.

Oikeudet ja kunnioitus

Evankelis-luterilaisen kirkon tervehdyksen päiville esittänyt Turun piispa **Ilkka Kantola** puuttui myös kansalaisten tasa-arvoon ihmisoikeusnäkökulmasta. Hän totesi, että kysymys kansalaisten

täysivaltaisesta asemasta yhteiskunnassa on sekä ihmisoikeus- että kunnikiäsymys, sillä missä yksilön kunnioitus loppuu, siellä myös yksilön oikeudet lakkaavat olemasta.

- Perekäytännön aikaisempien työttömien ihmisoikeuspäivien tuottamaan aineistoon, olen tullut vakuuttuneeksi siitä, että perustavat työttömien ihmisoikeusongelmat johtuvat juuri siitä, etteivät työttömät saa yhteiskunnassamme osakseen sitä kun-

Köyhien ritarien esitys sai yleisön myhäilemään.

nioitusta, joka heille kuuluu, sanoo piispa Ilkka Kantola.

Kantola totesi, että maassamme vallitseva työttömyys on tulos hyvin monista ratkaisuisista, joista suurin osa on tehty täysin irrallaan niistä ihmisistä, jotka ovat jääneet työttömiksi. Tällaisia tekijöitä ovat Kantolan mukaan Neuvostoliiton ja idänkaupan romahtaminen, kaupan ja liike-elämän globalisaatio sekä Euroopan yhdentymiskehitys, samoin omissa hallitustemme monet linjavallinnat.

- Työttömien ihmisoikeuksien lähtökohdaksi tulee ottaa päättäväinen työttömien kunnioittaminen. Jos joltakin tulee kunnioitusta vähentää, niin niiltä rakenteilta, sopimuksilta ja järjestelmiltä, jotka estävät työn nykyistä tasaisemman jakamisen kansalaisten kesken, sanoo Turun piispa Ilkka Kantola.

Apulaisprofessori Pertti Koistinen ihmisoikeuspäivillä:

Työttömille neuvottelu- ja sopimisoikeudet

- Tämä on tärkein sosiaalipoliittinen foorumi Suomessa, sanoo Tampereen yliopiston sosiaalipoliittikan apulaisprofessori **Pertti Koistinen** puhuessaan työttömien ihmisoikeuspäivillä työttömien sosiaalisista oikeuksista. Koistisen mukaan työttömät ovat yhteiskuntamme uusi alaluokka, sillä sosiaaliset oikeudet ovat entistä enemmän sidoksissa palkkatyöhön tai sen puutteeseen.

Alustuksensa jälkeen päivien paneelikeskusteluun osallistunut Koistinen hiljensi kuulijakunnan kertomalla, miksi hänestä on tullut sosiaalipoliitikko.

- Olen ollut nuoruudessani renkinä, ja nähnyt miten isännät ruokapöydässä vievät parhaat palat päältä. Halusin vaikuttaa siihen, ettei kenenkään enää tarvitsisi alistua rengin osaan. Siksi minusta tuli sosiaalipoliittikan tutkija

Työttömät tupo-pöytään

Pertti Koistinen muistutti, ettei työttömällä ole oikeutta työterveydenhuoltoon ja virkistystoimintaan, heillä on rajoitettu matkustus-, loma- ja opiskeluoikeus sekä hyvin rajalliset mah-

dollisuudet vaikuttaa heitä itseään koskevien päätösten tekoon. Hän vertasi sosiaalisia oikeuksia poliittisiin oikeuksiin, jolloin ne kuuluisivat kaikille kansalaisuuden perusteella työhistoriasta ja nykyisestä työllisyystilanteesta riippumatta.

- Onko työttömyysturva sosiaalinen oikeus? Jos on, niin työttömällä tulee olla neuvotteluoikeus turvan perusteista, tasosta ja suuntautumisesta. On muutettava käsitys, jonka mukaan hallitus voi yksipuolisesti muuttaa olemassaolevia työttömien etuja ja oikeuksia koskevia sopimuksia, sanoo Koistinen.

Tästä on vielä pitkä matka tupo-pöytään tai paikallistason päätösfuorumeille, mutta siihen suuntaan on edettävä. Koistisen mukaan on eurooppalaisittain iso asia, että Suomessa on yli 200:n työttömien yhdistyksen muodostama itsenäinen valtakunnallinen etujärjestö.

- Työttömille kuuluu neuvottelu- ja sopijaosapuolen asema valtiotilan, työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen rinnalla. Se ei ole ainoastaan työttömien etu, vaan koko järjestelmän toimivuuden edellytys, kuten aikoinaan äänioikeuden ja muiden demokraattisten oikeuksien myöntä-

minen. muistutti Koistinen.

Hänen mukaansa oikeuksien kehitys on dynaamisessa suhteessa yhteiskunnan kulloiseenkin taloudelliseen ja tekniseen kehitysvaiheeseen. Laajan työttömyyden ohessa osa-aika-, pätkä- ja sirpaletyö lähentävät suurta kansalaisten joukkoa lähelle perinteisiä työttömiä asemaltaan ja oikeuksiltaan. Mikäli tätä ei huomioida, kärsii yhteiskunnan normaali toiminta.

- Eivät työttömien täydet sosiaaliset oikeudet ole mikään ylimääräinen armpala, vaan vastine eri tavoin maksetusta sosiaalivakuutuksesta. Puhet erilaisista loukuista ja niiden purkamisesta ovat tyhjää puhetta, ellei tätä peruskysymystä ratkaista. Yhteiskunnan nykyinen kehitysvaihe edellyttää uutta sopimuksellisuutta, edellyttäen että kaikki osapuolet hyväksyvätään mukaan.

Vaikka Euroopan yhdentymisen on toteutettu pitkälti korkean työttömyyden ehdoilla, on EU-prosessi tuonut Koistisen mukaan keskusteluun myös ainekasia, joihin työttömienkin kannattaa tarttua.

- Kansalaisjärjestöjen kuuleminen, sosiaalisen vuoropuhelun käyminen ja ahtaan kansallisen, jähmettyneen hallintokulttuurin mureneminen edistävät uutta sopimuksellisuutta ja luoda uutta hallintokulttuuria.

Myös kansalaisuutta joudutaan pohtimaan uudesta näkökulmasta kansallisvaltioiden rajojen menettäessä aiempaa merkityksellään. Onko sosiaalisten oikeuksien perusta silloin kansalaisuus vai jokin muu?

- Joka tapauksessa työttömiä pitää pyrkiä nyt neuvottelu- ja sopijaosapuoleksi, päättämään kuntien palveluista, vaikuttamaan työvoimahallinnon eri tasoille ja koulutusinstituutioihin sekä uudistamaan hallintokulttuuria kansalaisia ja heidän järjestöjään kuunteleviksi, sanoo Koistinen.

"Pitkäaikaistyökyvyttömät eläkkeelle"

Omaperäisestä toiminnasta Eskon puumerkillä palkittu psykiatri **Ilkka Taipale** kiittää Suomen kuntia seluomassa työttömien joukosta pysyvästi työhön kykenemättömät, joille hän on jo kirjoittanut paksun pinkan työkyvyttömyyslausuntoja. Taipale vieraili myös Työttömien ihmisoikeuspäivillä, jossa hän tämän aiheen lisäksi puuttui työt-

ömyyskorvauksen maksuperusteisiin sekä vaaleissa vaikuttamiseen.

- Työttömyyskortistoissa on 10-15000 ihmistä, joiden oikea paikka on vallan muualla. On täysin järjenvastaista pitää pysyvästi työkyvyttömiä ihmisiä työnhakijoina, sillä työvoimatoimistoissa heitä ei voida auttaa. Joukkoon kuuluu psyykkisesti, fyysisesti ja sosiaalisesti

monivammautuneita, jotka ovat kykenemättömiä hoitamaan asioitaan, jopa hakemaan eläkettä,

AT OMLIA IHMISOIKEUKSIAAN

Ihmisoikeusryhmä:

Tuloksia tullut, uusia yritetään!

Ihmisoikeuspäivillä kerrattiin, mitä tähän astisilla päivillä on esitetty ja miten esitykset ovat edenneet. Työttömien ihmisoikeuksien asiantuntijaryhmän puheenjohtaja, pastori **Seppo Kjellberg** Tampereelta kertoi ryhmän kokoontuneen 10 kertaa vajaan puolentoista vuoden olemassaolonsa aikana. Ryhmän päätehtävänä on ottaa kantaa kysymyksiin, jotka loukkaavat työttömien ihmis- ja perusoikeuksia, toinen päätehtävä on toimia asiantuntijana ihmisoikeuspäivillä.

- Alusta alkaen ryhmä pyrki saamaan päätöksen lakimiehen tai avustajan. Tämä kokoaisi työttömien kokemuksia ihmisoikeusloukkauksista, kirjoittaisi Työttömien oikeuksien ABC:n ja antaisi rajoitetusti juridista puhelinneuvontaa. Kahta lyhyeksi jäänyttä työllisyysvaroin toteutettua työsuhdetta lukuunottamatta ryhmällä ei ole ollut päätösmistä työntekijää, kertoi Kjellberg.

Ryhmä on tähän mennessä ottanut työttömien matkustus-oikeuteen ulkomaille ja peruspäivärahan jäädyttämisestä, työllistämistukitoiden tarkoituksellisesta pätkimisestä, työttömien oikeudesta lastenhoitoon tukiin, yhdistelmätuen työssäoloehdon karttumattomuudesta sekä toimeentulotuen leikkaamisesta kaksinkertaisena sanktiona.

Kjellberg kertoi, että kannanotot saivat hyvin julkisuutta ja tulostakin tuli, sillä matkustus-oikeudesta tuli uudet säännökset, peruspäiväraha nousi hieman ja yhdistelmätukeen lisättiin 1/3 työssäoloehdon karttuma. Parhaillaan ryhmä valmisteleekin kannanottoa ihmisarvoisesta työvoimahallinnosta ja uutta kannanottoa yhdistelmätuen työssäoloehdosta.

- Vuoden 1998 puolella voimaan tulleet uudet säännökset,

muistutti Taipale.

Hän vaati, että jokaiseen työvoimapiiriin pitää saada lääkäri, neuropsykologi ja sosiaalityöntekijä tutkimaan nämä ihmiset. Näistä ihmisistä Taipale ei puhu pitkäaikaistyöttöminä vaan pitkäaikaistyökyvyttöminä. Käsitteensä perusteluiksi Taipale kertoi tapaamista ihmisistä, jotka ovat olleet työttöminä jopa yli 20 vuotta.

Ilkka Taipale vaatii työttömille arvostusta monella tavalla, hän on esittänyt mm. Helsingin

ns. Suomen malli, aiheutti ryhmälle päänvaivaa. Ennen toimeenpano-ohjeita ja kokemuksia ei kuitenkaan voitu ottaa kantaa työnhakukirjaan, työnhakuryhmiin ja määräaikaishaastatteluihin osaamiskartoituksiin.

- Muita aiheita joista ryhmässä keskusteltiin, olivat ns. kannustavuus, viranomaisten tulkintojen alueellinen eriarvoisuus, kahdet ellei kolmetkin työttömyystilastot ja kunnalliserotuksen alarajan nostaminen. Vuoden 1999 Suomen EU-kokouksen lobbaus ja vuoden 2000 ihmisoikeuspäivät ovat myös olleet puheissa esillä, kertoi Seppo Kjellberg.

Huolten laaja kirjo näkyi keskustelussa

Päivien osanottajilla oli tilaisuus esittää kysymyksiä ryhmään kuuluville Kjellbergille ja tutkija **Maija Saksinille** sekä apulaisprofessori **Pertti Koistiselle**. Keskustelu kävi vahvasti sosiaalisten oikeuksien ympärillä. Ohessa muutamia poimintoja keskustelusta.

Reijo Mäkinen, Pori:

- Euroopan yhdyntässä Suomen pohjoismainen sosiaaliturvan asema heikkenee, sillä talouden lisäksi myös erilaiset kulttuurit yhdyntyvät. Onko muutos väistämätön?

Pertti Koistinen:

- Yhdyntymisen tässä vaiheessa on keskusteltu paljon sosiaalisten oikeuksista Euroopassa. Tuskin sellainen Eurooppa on edes mahdollinen, jossa sosiaalisia oikeuksia ei tunnusteta. Mutta vastaukseksi ei riitä pelkästään suomalaisen mallin kehuminen, vaan tarvitaan keskusteluja ja esityksiä kokonaan uudellaisista malleista. Euroopan työttömien verkoston kautta Suo-

Kulttuuritalon antamista työttömien käyttöön, sillä riittävän arvokas ympäristö tuo mukanaan yleistä arvostusta. Yksi näistä arvostuksen muodoista on toimeilaisuus, joka edellyttää aktiivisuutta myös työttömältä itseltään.

- Pahempaa kuin työttömyys, on toimeentulo. Siksi pitää laatia parinsadan toimen lista, josta työttömät voivat valita toimeilaisuutensa kohteen työttömyyskorvauksen vastikkeeksi. Toimeilaisuutta tarvitaan myös siksi, että keskiluokka ei ole pit-

men työttömät voisivat olla aloitteellisia tässä asiassa.

Maija Saksin:

- Vaikka sosiaaliset oikeudet pysyisivät kansallisen päätösvallassa, on hyvä tuntea muun Euroopan käytäntöjä. Sosiaalisemman Euroopan kehittämisessä Suomi voisi joka tapauksessa toimia edelläkävijänä.

Kaarlo Lilja, Hyvinkää:

- Miten on mahdollista, että työmarkkinatuen aikaiset alhaiset tulot vievät tulevia tuloja ja muita etuuksia yhä alemmas? Voiko tämä olla lainmukaista?

Maija Saksin:

- Voisin kuvitella, että tämän asian voisi lainsäädännöllä korjata helpostikin. Kyse on yhdenvertaisuuden puutteesta, eli vaikka olot eri puolilla maata ovat samantyyppiset, voivat tulokset olla hyvinkin erilaiset.

- Suomen oikeuslaitos ei ole tottunut käsittelemään perusoikeus-asioita. Luulen, että Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa tämä ei menisi läpi.

Pertti Koistinen:

- Tässä näkyy hallinnon ja lainsäädännön mielivaltaisuus, ja mm. tällaisten seikkojen takia tarvittaisiin kaikkien asianosaisten sopimus-oikeutta. Asiaa pitää lähestyä yleisten perusoikeuksien kannalta. Tätä nykyä näitä asioita säätelee parikymmentä erilaista järjestelmää.

Matti Kananen, Savonlinna:

- Kun ansiosidonnaiselta päivärahalla putoa Kelan päivärahalta, tulee lain mukaan viikon karenssi. Tältä ajalta työtön ei saa rahaa mistään. Onko tämä lain mukaista?

Pertti Koistinen:

- Tässä on esimerkkitapaus siitä, mikä on sosiaalisten oikeuksien arvovalta ja asema. Juuri näihin asioihin tulee puuttua, kun lakia ja hallintokäytäntöjä pyritään muuttamaan.

Tytti Auru, Teuva:

- Onko työmarkkinatuki perustoimeentuloa? Miksi

kään valmis maksamaan veroja 300-400000 toimeentuloon ihmisen elättämiseksi, arvioi Taipale.

Hän kehotti työttömiä lähtemään liikkeelle myös yhteiskunnallisesti, esimerkiksi ensi vuoden vaaleissa.

- Poliitikot pelkäävät teitä! Teidän tulee puhua sosiaaliturvasta ja työttömyydestä, ei Emusta tai puhelinneuvotuksista!

työmarkkinatukea verotetaan, mutta kansaneläkettä ei?

Maija Saksin:

- Perusoikeuksien määritelmän pitää olla selvä ja täsmällinen, silti lakiin jää aina harkintavaltaa ja erilaiset tulkinnat mahdollistuvat. Sosiaaliturvaetuksien erilainen verottaminen on lainsäätäjän valinta, jolla ei ole mitään muuhun lakiin sisältyvää perustetta. Nämä ovat keskeisiä korjausta vaativia asioita.

Ari Halme:

-Mitä keinoja työttömällä on työvoimatoimiston mielivaltaa vastaan?

Maija Saksin:

- Julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien toteutuminen. Työvoimahallinnossa se tarkoittaa mm. sitä, että turvataan riittävästi kaikinpuolisia voimavaroja, jolloin asiakkaiden lain mukainen ja yksilöllinen palvelu voidaan toteuttaa.

Kanavatyöskentelyssä mukana: Toimeentulo, eläke, hallinto, terveys.....

Viidensillä ihmisoikeuspäivillä työskenneltiin perinteisesti kanavissa, joita oli viisi: oikeus toimeentuloon (vetäjinä **Kimmo Vartiainen** ja **Riitta Tanner**), oikeus työkyvyttömyyteen (**Ismo Suojanen**), oikeus hyvään hallintoon (**Tauno Nieminen**), oikeus terveyteen (**Helmi-Leena Valkonen** ja **Martti Tuure**) ja vammaisen oikeus työhön (**Eija-Helena Kettunen**).

Kolmen päivän työskentely synnytti tukun ideoita työttömien aseman korjaamiseksi: Niitä viidään eteenpäin monin tavoin, mm. lainmuutoksiin pyrkien. Työttömien esityksiä olivat kuulemassa ja kommentoimassa viimeisenä työskentelypäivänä työministeri **Liisa Jaakonsaari** ja vakuutusneuvos **Matti Toivainen** sosiaali- ja terveysministeriöstä.

Tässä keskeisiä toimintoja kanavien johtopäätöksistä ja esityksistä:

Oikeus toimeentuloon

Perustuloa on maksettava 17 vuotta täyttäneelle opiskelijalle ja työttömälle. Se ei saa olla tarveharkintaista, eikä sidottua puolison ja vanhempien tuloihin. Lakisääteisistä tuista riippumattoman perustulon suuruus tulee olla verottomana 2500 mk/kk, lisäksi mahdollisuus toimeliaisuuslisään yleishyödyllisestä työstä tai kou-

lutuksesta 1000 mk/kk. Indeksini sidotun perustulon maksaa hakemuksesta Kelan paikallistoimisto, tuki astuu voimaan jättöpäivästä alkaen ja sen kestolla ei ole enimmäisrajaa. Lisäksi toimeentulo-kanava vaatii, että kunnille ja valtiolle on palautettava velvoitteettomasti työllistämisen. Mahdollisuus päästä työttömyyseläkkeelle 55-vuotiaana tulee olla myös peruspäiväraha saavilla. Työttömät on hyväksyttävä tasavertaisena neuvottelukumppanina kaikessa heitä koskevassa päätöksenteossa.

Oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen

Sosiaali- ja terveysministeriölle työryhmä esittää, että säädetään uusi määräaikainen laki pitkäaikais työttömien työkyvyttömyyseläkkeeksi. Sen perusteella 55 vuotta täyttäneet pääsisivät halutessaan työkyvyttömyyseläkkeelle, mikäli heillä on vähintään 15 vuoden työhistoria sekä 3 vuoden työttömyyden kesto. Eläkkeelle pääsyn edellytyksenä tulee olla, että työttömyyden aikana työkyky on olennaisesti alentunut, työttömyyden todellinen syy on alentunut työkyky, vika tai vamma pahentuu työttömyyden jatkuessa, uudelleen koulutus ja/tai kuntoutus ei johda työllistymiseen.

(Työministeriön tilaston mukaan yli 55 vuotiaita työttömiä oli tämän vuoden syyskuussa 66800.) Lisäksi kakkoskanava esittää ministeriölle, että jokaiseen sairaanhoitopiiriin palkataan ehdottomasti potilaan puolta pitävä asiantuntija edunvalvojaksi, ja että potilaan on saatava valitustapauksissa ilmainen oikeusapu.

Oikeus hyvään hallintoon

Työvoimatoimistoihin saatava lisää henkilöstöä jonojen lyhentämiseksi, lisää ammatti- ja ihmishyödyllisyyttä, työvoimatoimistojen annettava työttömien yhdistyksille lisää tietoa, työvoimatoimistojen tulkintoja on yhtenäistettävä ja siirryttävä kysynnän ja tarpeen mukaiseen täsmäkoulutukseen.

Työvoimatoimikuntiin täytyy saada työttömien edustus, työttömällä täytyy oikeus olla kutsuttuna paikalla kun hänen asiansa käsitellään, lisää neuvon-

jatkuu sivulla 16

Auto- ja Kuljetustyöväen liitto AKT

Lapuan tuomiokapitulin hiippakunta huolehtii työttömien vastuunkantajista

Jo viidennen kerran järjestettiin Lapuan hiippakunnan alueen työttömien tukitoimien vastuunkantajien päivät. 2.9-4.9.98 työttömien edustajia kokoontui Jyväskylän seurakunnan leirikeskukseen Koivuniemeen ympäröivä hiippakunnan aluetta vahvistettuna kahdella edustajalla toisesta hiippakunnasta.

Päivät ovat aikaisemmin käsitelleet yleisesti yleisellä tasolla asioita, jotka liittyvät työttömien tukitoimiin. Nyt päivien järjestelyistä vastasi Paratiisisaaret ry Säynätsalosta, Säynätsalon seurakunta, Jyväskylän kaupunki- ja maaseurakunnat sekä Lapuan hiippakunta.

Moni oli jättänyt tulemaan mahtavaan tapahtumaan, koska pääjärjestäjänä on seurakunnat ja hiippakunta. Seurakunnilla on työttömien toiminnoissa jostain syystä outo kaiku ja niiden järjestäminen tilaisuuksiin on korkea kynnyks lähtöä. Meille konkareille, joille työ seurakuntien kanssa on jo luonteva ja tiedämme mitä apuja seurakunnat tarjoavat toimintoillemme olivat päivät mitä loistavimmat.

Oli ihanaa tavata ympäri hiippakuntaa vanhoja tuttuja ja hiippakunta. Seurakunnilla on jutustella sillä ohjelma ei ollut kovin tiukka. Kuitenkin aiheena oli vakavasti "Ihmisyden eväitä etsimässä".

Ohjelmaan kuului paljon ryhmätöitä, joissa menttiin hyvinkin henkilökohtaisiin asioihin ja käsiteltiin henkisiä voimavarojamme jaksaa tekemässämme työssä, työssä jota osa tekee palkattuna ja osa vapaaehtoistyönä. Kenelläkään työttömien parissa tehtävä työ ei ole helppoa, varsinkaan kun yleensä ei ole saatavilla työhöhausta eikä olkapäästä johon purkaa paineitaan. Onneksi päivät antoivat paljon eväitä kotiin vietäväksi.

Ihmisyden eväät löytyvät monelta eri saralta ja niinpä asioita käsiteltiin monelta kantilta. Jokainen työskenteli myös itsensä kanssa miettien kuka minä olen ja mitä minä tahdon?

Ensimmäisen illan vappu-muotoinen ohjelma kunnan saunomisen jälkeen koostui laulujen saunojen muistelemisesta ja erilaisista seuraleikeistä.

Aamulla porukka oli jalkeilla hyvissä ajoin ennen aamun avausta ja kaikilla oli hymy herkässä hyvin nukutun yön jälkeen.

Päivä kului kuin siivillä ryhmätöiden parissa. Illalla oli järjestetty halukaille Elämysten ilta maastossa, jonka jälkeen päästiin saunomaan. Päivällä oli tutkittu jo runoja ja aforismeja ja illalla oli kirjat ahkerassa käytössä. Jutustelua jatkettiin taasen pikkutunneille asti.

Mikään hyvä ei kestä ikuisesti ja taas oli se viimeinen päivä ja kotiinlähden aika. Halaukset ja puhelinnumeroiden vaihdot sujuivat vauhdilla ja kyläilypyyntöjä puolin ja toisin sateli. Ensivuonna tavataan Pietarsaareissa.

Miksi olen kirjoittanut koko jutun ilman nimiä johtuu siitä, etten halua nimetä ketään kurssilla ollutta henkilöä tai vetäjää vaan tahdon anonyyminä tuoda terveiset onnistuneilta koulutuspäiviltä.

Nimillä ei ole väliä, vaan sillä onnistumisen tunteella ja yhteisen hyvänolon jakamisella. Päiville osallistuneilla on taskusaan pieniä onnen jyvää, joita he sirottelevat muiden iloksi. Ensi vuonna toivommekin useampia osallistujia Lapuan hiippakunnan alueelta jakamaan jyvää uusille alueille.

Terveiset kaikille Teille joiden kanssa sain viettää ikimuistoiset kolme päivää ja jaksamista kaikil-

Sommaren är förbi och vintern närmar sig med stormsteg.

Vi vet alla att vår framtid är osäker om vi förblir arbetslösa. Statsmakten har inte gjort mycket för att vår situation skulle bli bättre. Det blir allt viktigare för oss att samarbeta med varje organisation och rörelse som verkar tillsammans med oss för att förbättra vår tillvaro. TVy har startat åtta regionala projekt för långtidsarbetslösa som delvis eller helt misst kontrollen över sitt liv. Detta projekt syftar till att dessa ner eller mindre utslagna kommer att se att de är en del av vårt samhälle. Karleby är en av dessa åtta föreningar där detta projekt har startat. Hoppas att våra svenskspråkiga arbetslösa har nytta av detta projekt.

Människorättsdagarna i Träskända ägde rum den 19-21.10. Programmet har alla föreningar fått och resultatet refereras i kommande nummer. Programmet är i helhet ganska lika som tidigare med några små förändringar. Hoppas att europaparlamentarikern Astrid Thors närvarar som hon lovat, det kommer att bli intressant att höra hennes inställning till oss. Hennes politiska parti bryr sig mindre om oss arbetslösa, i alla fall enligt min åsikt.

Tvy har fått ett projekt som finansieras av Arbetskraftsmyndigheterna. Tvy kommer att administrera ett projekt som går ut på att Tvy rekryterar långtidsarbetslösa som är berättigade till det så kallade kombinationsstödet (yhdistelmä-tuki) och sköter om deras lönebetalning och andra kostnader. Detta betyder att även våra minsta föreningar har möjlighet att utnyttja denna förmån till att få personal. Tvy kommer att anordna skolnings och informationstillfällen run-om i riket.

Kom ihåg att vi har viktiga val inom en snar framtid. Vi bör alla se till att vända arbetslös deltar i de kommande valen. Vår framtid beror på vem som kommer att styra vårt land.

Clas-Håkan Kuhlefelt.

Työttömät ostivat pankin

Kyse ei ole H.C. Andersenin ennen julkaisemattoman satukokoelman arvostelusta eikä puoli vuotta myöhässä olevasta aprillipilasta. Tapahumat alkoivat edetä tammikuussa -98 keskisessä Suomessa, tarkemmin Jämsänkoskella. Tämä tarina on tosi

Vuodenvaihteen jälkeen Jämsänkosken kaupungin hallintojohtaja Auli Korhonen oli työttömyyttä käsittelevässä seminaarissa ja sai idean. Kotiuduttuaan hän soitti paikallisen työttömienyhdistyksen toiminnanjohtaja Pekka Katajalle. Idean kehittäminen alkoi ja mukaan kutsuttiin Jämsän työvoimatoimiston johtaja Heikki Paavuori. Projektin hahmotelmaa jaettiin eri tahoille mm. työvoima- ja sosiaalitoimistoille lausuntojen saamiseksi. Tiiviissä yhteistyössä kuului neljä kuukautta ja tuloksena oli seikkaperäinen Uusi Alku-projektisuunnitelma.

Samaan aikaan työttömien valtakunnallisen yhdistyksen TVY:n hallitus haki halukkaita työttömien yhdistyksiä ja paikkakuntia, joilla voitaisiin alkaa toteuttaa Yhteistyöllä Elämä Hallintaan -projektia, joka käynnistettäisiin kahdeksalla paikkakunnalla. Jämsänkoskella huomattiin oman suunnitelman eluvan komposaltaan TVY:n suunnitelmia, että Elämähallintaprojektin toteuttamiseksi kannattaisi hakea. Hakemus hyväksyttiin ja samoihin aikoihin hyväksyttiin myös Keski-Suomen Työvoima- ja elinkeinokeskukselle Jyväskylään lähetetty Jämsänkosken yhdistyksen oman erillisen Uusi Alku-projektin rahoitushakemus. Avustusten myötä oli projektien rahoitus on nyt kolmeksi vuodeksi eteenpäin taattu ja samalla varmistui mahdollisuus palkata kahden projektiin kolme kokopäiväistä työntekijää, joista kaksi on Jämsänkosken yhdistyksen palkkalistoilla ja yksi TVY:n.

Paikat laitetiin hakuun, mutta vielä oli yksi ongelma ratkaisematta. Uudet projektit tarvitsivat uudet tilat. Ekocenterin ja Omatoimisuuskeskuksen remontoitua 1050 m²: tiloja ei voitu syrjäisen sijainnin vuoksi hyödyntää ja yhdistyksen toimisto- ja kirpputoritilat olivat vasta perustetun Maailmankaupan myötä käyneet ahtaiksi. Edellisenä syksynä tehdystä tilakartoituksesta oli mappiin jäänyt Omaisuudenhoito-yhtiö Arsenalin tarjous Jämsänkosken keskustassa sijaitsevasta entisestä KOP:n pankkikonttorin kiinteistöstä. Kesäkuun alussa järjestettiin tiloissa katselmus ja kauppaneuvottelut. Vanhassa pankin tilassa oli kahdessa kerroksessa neliöitä 195 holveineen ja sosiaalitoiloinen. Kovan kädenväynnön jälkeen hinnasta päästiin yhteisymmärrykseen.

Kiinteistön ostoa käsiteltiin seuraavassa hallituksen kokouksessa. Hallitus oli yksimielinen ja kun ostopäätös oli tehty keskeytettiin kokous tunniksi. Yhdistyksen puheenjohtaja Teuvo Vuorennpää ja toiminnanjohtaja Pekka Kataja marsivat kokouksen valtuuttamina vastapäisen Meritan johtajan Pekka Juvenin puheille. Urven otti Vuorennpään ja Katajan välittömästi vastaan ja tutustuttuaan taustoihin hyväksyi ripeästi laina-anomuksen, jonka vakuudeksi riitti ostettava kiinteistö. Nopeassa aikataulussa kauppakirjat allekirjoitettiin ja yhdistys teki historiaa. Työttömät ostivat pankin!

Ennen projektien alkua pääsyä oli tiloissa tehtävä vielä mittava remontti. Yhdistyksen kirvesmies Harri Nieminen ja maalari Veli Järvinen suoriutuivat toimistotilojen väliseinien teosta ja koko kiinteistön maalaustöistä, sekä useiden uusien ovien ja ikkunoiden asennustöistä urakkavauhdilla.

Tähän asti oli kaikki sujunut nopeammin ja helpommin kuin kukaan olisi uskaltanut odottaa. Jos ei oteta lukuun sitä valtavaa panosta, ennakko-luottomuutta ja tukianomusten kanssa valvottuja öitä, jotka Jämsänkosken työttömien yhdistyksen työntekijät projektien eteen antoivat, tuli uusien työntekijöiden valinnosta visaisiin tehtäviin. Monien haastattelujen ja karsintojen jälkeen päädyttiin yksimielisesti seuraaviin ratkaisuihin. Yhteistyöllä Elämä Hallintaan -projektin projektityöntekijä/tukihenkilö on Silja Juusela-Heikola, puh. 014-745755 ja 040-7361336. Uusi Alku -projektiin pestattiin projekti-päälliköksi Kirsi Murtoasari puh. 014-745747 ja 040-7016293 ja projektisuunnittelijaksi Tapani Rinne puh. 014-745795 ja 040-7024783. Uusien tilojen avajaiset pidettiin kakkukahvien kera 28.09.98.

Mainittakoon vielä, että kyseinen kiinteistö oli vielä vuonna -93 keinoittelua harjoittavan kiinteistösiirtoyhtiön hallinnassa ja hinnoiteltu noin nelinkertaiseksi työttömien tänä vuonna maksamasta hinnasta.

Timo S. Mykrä
Jämsänkosken Työttömät ry.

Joensuun Jokeritalossa on tilaa luovuudelle

Kaupunkineuvos V.A. Könösen entisessä kirjastossa ommellaan raikkaan oransseja, vihreitä, violetteja reppuja, ruokasalissa on esillä kierrätyspaperista ja lumpuista valmistetusta uusiopaperista tehtyjä kortteja, paperimassakaloja, -naamioita ja -koruja, makuuhuoneessa maalataan kynntilänjalkoja, taustamusikkina päivän hitit ja toteuttajina alle 25-vuotiaat joensuulaisnuoret. Vanhan kodikkaan puutalon matka kaupunkineuvoksen perheen yksityiskodista Joensuun taideyhdistyksen ylläpitämän gallerian kautta Nuorisoverstas ry:n Jokeritaloksi on pieni paikallinen ihme.

Taideyhdistys vuokrasi talon sen siirrettyä perikunnalta kaupungille. Yhdistyksen muutettua taidemuseon piharakennukseen tiloja etsiskelevä Nuorisoverstas osui paikalle oikeaan aikaan ja sai itselleen toimivat tilat, joissa nykyisten käyttäjien mielestä on sielu. Tuskin itse kaupunkineuvoskaan olisi pistänyt pahakseen nykyistä ratkaisua: hän toimi aikoinaan Joensuun poika-lyseon rehtorina ja kaksi hänen pojistaan on taidemaalareita.

Tuotesuunnittelua ja sopan keittoa

Viime kevään ylioppilas Elina Hakkarainen on yksi viidestä Nuorisoverstaan tekstiilityöpajan harjoittelijasta. - Oon tykänny hirveesti ja oon oppinut paljon hyödyllistä, Elina kehuu. - Tavoitteeni on päästä opiskelemaan kuvataidealaa ja työpajalla harjoittelu antaa lisäpisteitä. Sitäpaitsi arvostan erilaisten tekniikkojen hallintaa, hän jatkaa.

Pajalaisten työharjoittelujaksot kestävät 3-6 kk:een. Harjoitteluun sisältyy omien tuotteiden suunnittelua, tilaustöitä (mm. sisustuksia, somistuksia, t-paitoja), markkinointia, asiakaspalvelua ja erilaisten työelämän taitojen opiskelua. Pajalaiset osallistuvat messuille ja kesäisin heillä on oma myyntikoju torilla ja luonnollisesti myyntipiste Jokeritalossa. Myynnillä katetaan lähinnä tarvikkehankinnat. Nuorisoverstaan toiminnan päärahoittaja on Raha-automaattiyhdistys, jonka lisäksi Urban-projekti on mukana rahoittamassa tänä vuonna käynnistettyä Jokeri-projektia.

Jokerin tavoitteena on edistää alle 25-vuotiaiden nuorten arjenhallintaa. Ensimmäiset jokerilaiset viime keväänä olivat

10 omaaluokan poikaa, jotka mm. täydensivät keittotaitojaan projektin vetäjän Leena Virratvuoren ohjauksella. Kokemukset kannustavat aloittamaan syksyllä uuden ruuanvalmistusryhmän nuorille miehille. Nuoret äidit puolestaan tulevat saamaan omassa ryhmässään monipuolista neuvontaa ja tukea.

Uusia tuulia

Vaikka Nuorisoverstas ei olekaan vielä ehtinyt virittelemään yhteistyötä laajemmin muiden työpajojen kanssa, tieto Jokeritalosta on alkanut levitä. Niinpä ensimmäinen työharjoitteluaan suorittava opiskelijakin on tullut taloon ja tuonut tullessaan uutta toimintaa. Tauno Mathlin Kirkkonummella toimivasta Eevastusi-akatemiasta on käynnistelemlässä työtömmille nuorille taide- ja mediapajaa. Neljän kuukauden jaksolla opitaan teatteri- ja mediataitojen lisäksi vuorovaikutusta, asioimista viranomaisten kanssa ja tarvittaessa vaikka valmistamaan perusruokaa, jos se on jäänyt koulussa oppimatta.

Eija-Helena Kettunen

Päivätoimintakeskus - työttömien toimintaa Janakkalassa

Janakkalassa alkoi syksyllä 1997 päivätoimintakeskuksen suunnittelu.

Yhteistyökumppaneina toimivat Janakkalan seurakunta, kunta, vapaaehtoistyöntekijät ja päivätoimintakeskuksen asiakas-kunta.

Päivätoimintakeskuksessa järjestetään neljä kertaa viikossa ruokailumahdollisuus edulliseen hintaan 4-5,- mk. Ruoka tehdään itse ja ruuan valmistuksesta vastaa kullakin kerralla vapaaehtoinen emäntä tai isäntä. Ruokailusta onkin muodostunut ihmiset yhteenkeräävä keskeinen toimintamuoto.

Tarkoituksena on järjestää ihmisille toimintoja, joihin välttämättä ei muuten olisi varaa tai joita ei yksin saisi aikaiseksi. Olemme järjestäneet syksyn aikana retken ja tarkoitus on tulevaisuudessa käydä kaksi kertaa vuodessa tutustumassa samantyyppisiin työttömien toiminta- paikkoihin ja saada mahdollisesti uusia ideoita, ja samassa liittyy joihin virkistystoimintaa retkeilyyn. Suunnitteilla on lyhytkursseja esim. ATK:n hallintaa, rentoutuskurssi, ruuanlaittokurssi, sienikurssi ja erilaisia elämiseen liittyvien taitojen opettelua.

Tulevana vuonna on tarkoitus

aloittaa puutarhan viljely, josta keskuksalaiset saisivat ruokaa ja mahdollisesti oppia oman puutarhapalstan hoitamiseen. Suunnitteilla on myös puu- ja työpaja, jossa varsinkin miehet saisivat ylläpitää kädentaitoja ja mahdollisesti opettaa myös muille erilaisia korjaus- ja rakennustaitoja. On pohdittu myös mahdollisuutta tehdä yhteistyötä nuorisopuolen kanssa esimerkiksi verstaan merkeissä.

Naisenergiaa on keskuksessamme myös paljon. Se näkyy mm. hyvänä ruokana, siisteytenä ja innostuksena tehdä erilaisia käsitöitä myyjäisiä varten. Olemme saaneet lahjoituksena ompelukoneen ja haaveilimme paikasta, johon voisi sijoittaa kangaspuut.

Suunnittelemme myös erilaisen suurten tapahtumien yhdessä juhlustamista. Esimerkiksi itsenäisyyspäivänä on tarkoitus järjestää juhlaa ja jouluna järjestämme yhteisen ruokailumahdollisuuden jouluaattona ja joulupäivänä.

Päivätoimintakeskus sai tilat käyttöönsä Hilda-Pauliina säätiöltä Turengista osoitteesta Ojatie 5. Tilat remontoitiin touko-kesäkuun aikana asiakaskunnan voimin talkoohengellä. Tilat on sisustettu suurimmaksi osaksi lahjoitetuilla huonekaluilla.

Viralliset avajaiset ja avoimet ovet olivat päivätoimintakeskuksessa 12.8.1998. Avajaispäivän ohjelma tehtiin lähinnä asiakaskunnan voimin.

Näin alkuvaiheessa väen innostus on suuri. Uusia ideoita syntyy päivittäin ja yhdessä tekemisen ilo näkyy kaikesta. Oikeastaan ongelmana onkin rajata toimintaa niin, että kaikki toteuttamiskelpoiset ideat löydetään ja saadaan toteutettua kunnolla. Olemme yhdessä saaneet kokea, että yhdessä tekemisessä on voimaa ja siitä saa itsekin tarvittavaa energiaa elämään.

Janakkalan seurakunta
Diakoni Tiina Heino
p. 03-687 8693 tai
050-583 8618
Fax. 03-687 8699

Työn ja tekijöiden perinteitä

- 1917: Tavoitteena kansan valta
- Lehtityötä ja työväkeä
- Sata vuotta ammatillista yhteistoimintaa Tampereella
- Finlaysonin Vanha tehdas ja Suomen teollistumisen läpimurto

TYÖVÄEN KESKUSMUSEO AVOINNA ti-su 11-18 Vaino Linnan aukio 5, 33210 Tampere
tel 03-2110404, fax 03-2110402
e-mail info@tkm.fi, http://www.tkm.fi

KULTTUURIPÄIVÄT JOUTSASSA 19-21.9.1998

Kulttuuripäivät järjestettiin Pekkasesä tarkoituksena viettää leppoisaa viikonloppu yhdessä.

Pekkasesä on loistavat tilat majoittaa isompiinkin porukka ja ruokahuoltokin pelaa. Paikka sijaitsee luonnonkauniilla paikalla jossa on hienot ulkoilumaastot. Mikä olikaan ulkoillessa, kun säänkin oli mitä mukavin. Perjantain iltaohjelmassa oli Työväentalolla karaokea, jonka vetäjänä toimi joutsalainen Matti Inkeroinen. Karaokekulttuuri on tullut Suomeen kovalla innostuksella ja laulajia löytyi sakista monia -välillä oli oikein kuorojakin esittämässä lauluja. Tanssin tahdissa keinahtelivat parit parketilla. Ilta taittui yöksi ja porukkaa lähti pikkuhiljaa yöpuulle Pekkaseen. Rohkeimmat lähtivät katsomaan yöelämää Joutsan Joutotupaan.

Lauantai aamuna aamupalalle tulitiin koulu-keskuksen ja sen jälkeen oli pääjuhlan aika. Pääjuhla alkoi kello 10.00. Tilaisuuden avasi Aino Puranen. Siilinjärveläinen "Juice" Heiskanen esitti Juice Leskisen Savolaisen kantaatin, jonka jälkeen oli kunnanjohtaja Uosukaisen puhe. Hänen puheensa valotti Joutsaa asuin- ja työympäristönä sekä kulttuurin ja monien tapahtumien keskuksen TVY:n puheenjohtaja Lea Karjalainen toi tervehdyksensä ja lausui myös kaksi runoa.

Sunnuntaiamu aurinkoinen herätteli aamupalalle, tavaroiden pakkamiseen ja lopulta saatteli osallistujat kotimatalle.

Tavoitteemme on edelleen työn yhteiskunta!

Kunta-alan ammattiliitto KTV ry
Kolmas linja 4, PI 101 00531 HELSINKI
Puhelin (vaihte) (09) 770 31 Telefax: (09) 7703 397
Kotisivut: www.ktv.fi E-mail: etunimi.sukunimi@ktv.fi

jatkoa sivulta 5

sosiaalisten luottojärjestelmien aikaansaamiseksi myös Suomessa. Ministeri Skinnarin työryhmän esityksen mukaisesti Takuu-Säätiö aloitti järjestönä kokeilu-luontoisesti neljän vuoden projektina sosiaalisten luottojen myöntämisen Suomessa. Luotoille luotiin pelisäännöt, jotka vahvistettiin sosiaali- ja terveysministeriössä, tehtiin sopimus Okopankki Oy:n kanssa käytännön järjestelystä ja luottoihin liittyvien takausten myöntäminen aloitettiin kesäkuussa 1998.

Sosiaalisten luottojen tavoitteena on ehkäistä yli-velkaantumista ja lisätä luotonantajien taloudenhallintaa. Sosiaalinen luotto on tarkoitettu tilanteisiin, joissa perheen itsenäiseen selviytymiseen tarvittaviin hankintoihin ei ole saatavissa muuta kohtuuehtoista rahoitusmahdollisuutta. Sosiaalisten luottojen määrä voi olla 5.000 - 30.000,- markkaa ja luottoaika enimmillään 5 vuotta. Hakijalla tulee olla tuloja lainan kuukausierien maksuun.

Sosiaalisia luottoja on kyselty todella paljon. Takuu-Säätiön velkalinjaan tuli toiminnan käynnistymisen jälkeen koko valtakunnan alueelta kuukausittain satoja soittoja, joissa kyseltiin tarkemmin sosiaalisten luottojen ehtoja. Tähän mennessä takaushakemuksia sosiaaliseen luottoon on tullut yli 200 kappaletta, luottoja on myönnetty 47 kappaletta yhteensä 750.000,- markan määrää.

Luottojen kova kysyntä ja suuri hakemusten määrä osoittavat että luottojärjestelmän luomisella oli myös sosiaalinen tilaus Suomessa. Maassamme on suuri joukko ihmisiä, joiden on lä-

hes mahdotonta hoitaa perussosiaalidensa rahoitusta nykytilanteessa; pienituloisuuden, vakuuksien puutteen tai luottohäiriömerkinnän takia.

Talousseuvonnan aloittaminen Suomessa

Tärkeänä lähiajan tavoitteenamme pidämme organisoitua talousseuvonnan aloittamista maassamme. Nyky-yhteiskunta vaatii kuluttajilta yhä enemmän tietoa siitä miten markkinoilla toimitaan. Monimuotoinen tuotteiden tarjonta niin perinteisessä muodossaan kuin tietoverkkojen kautta on lisääntynyt huomasti ja tulee rahaliiton toteutuessa edelleen lisääntymään. Suomessa on satojatuhansia ihmisiä, jotka joutuvat suunnittelemaan taloudenpitoansa pienentyneiden tulojen tai epäsuunnollisten tulojen pohjalta. Ns.pätkätöiden samoin kuin osa-aikaisten työsuhteiden osuus on lisääntynyt, työttömien määrä vähenee valitettavan hitaasti, ansioon sidotuilta etuksilta putoavien osuus lisääntyy, velkajärjestelyssä on kymmeniätuhansia ihmisiä, toimentulotuen saajat - tässä ihmisryhmiä, jotka tarvitsivat asiantuntevaa opastusta taloudenpitoonsa hallintaan niukkeneissa resursseissaan. Tärkeänä ryhmänä näemme myös nuoret ja opiskelijat. Nuoret ovat huomispäivän aikuisia ja kuluttajia, heille annettu talousseuvonnan koulutus poikii valistuneita kuluttajia ja harkitsevia velanottajia. Tai mikäli koulutusta ei anneta, voi seurauksena olla uusi ylivelkaantuneiden joukko.

Olen erityisen kiitollinen toiminnanjohtaja Sirkka Rajalalle, että hän otti rohkeasti yhteyttä meihin ja pyysi palaveria. Tote-

simme yhdessä, että voimme tehdä jatkossa tiivistä yhteistyötä monissa kummallekin osapuolelle tärkeissä asioissa. Tämän esitelyn tarkoituksena on tuoda TVV:n uutta yhteistyökumppania Takuu-Säätiötä tutuksi myös Teille järjestön jäsenet. Meidät voi tavoittaa parhaiten velkalinjan puhelinnumerossa 0800-9-8009 ma - pe klo 10.00 - 14.00.

Markku Mikkola

TVY ry:n uusi YHDISTYS TYÖNANTAJANA -projekti on pyörähtänyt käyntiin virallisesti 9.11.98.

Projektin työllistämistä vastaavana on aloittanut Sari Hedemäki

Toistaiseksi (ennen omaa puhelinta) hänet tavoittaa numerosta 09-7745 3540 tai 040-573 2673, fax 09-774 53570.

Projekti järjestää työllistämiseen ja työnantajana toimimiseen liittyvää koulutusta eri TE-keskusten alueilla.

Projektin kautta on tarkoitettu työllistää yhdistelmätuella työntekijöitä erilaisiin työtehtäviin työttömien yhdistyksiin. Kaikki työnantajavoitot hoidetaan keskitetysti TVY:ssä.

Yhdistykset voivat miettiä työntekijätarpeitaan ja ottaa yhteyttä työllistämistä vastaavaan.

Yhdistelmätukeen on oikeutettu henkilö, joka on enimmäisikänsä 65 vuotta täyttämättä, jolla on työttömyyspäivärahaa tai yli 500 päivää työmarkkinatukea saanut työtön (työmarkkinatukeen

oikeutettu).

Sari on hoitanut aikaisemmin yhdistelmätuella työllistämistä Oulussa, Ouluseudun kumppanuushankkeen työntekijänä, joten homma on muuttanut fyysisistä sijaintiaan 600 km.

Projektin näin "alkutaipaleella" olisi kiva saada hyviä ideoita ja vinkkejä.

Terveisiä Oulun seudulle!!!

Sari Hedemäki

Kaskulaatikko

"Kyllä työ tekijäänsä neuvoo!": totesi lentokonekaappari ammuttuaan koneen kapteenin Atlantin yläpuolella.

LUKIJOILTA:

KOKEMUKSIA JA AJATUKSIA ASIAMIESTYÖSTÄ

Työttömien asiamies -hanke

Hanke sai alkunsa alueen työttömien yhdistyksistä 1996. Työttömien asiamiehille järjestettiin puolen vuoden koulutusjakso. Asiamiestoimistot perustettiin kuntien ja Hyvinvoinnin alueelliset tukiverkostot - hankkeen tukemina huhtikuussa 1997. Keväällä 1998 työttömien asiamiehet siirtyivät Sosiaali- ja terveys- turvan keskusliiton palvelukseen. Asiamiehet muodostavat seitsemän kunnan alueella toimivan verkoston. Verkosto kehittää toimintaansa yhteisten tapaamisten, koulutuksen ja työhönjauksen avulla. Asiamiehet eriyttävät toimintansa omien erikoistaitojensa sekä paikallisten tarpeiden mukaan.

Tehtäviin kuuluvat neuvonta työttömyys- ja sosiaaliturvaan liittyvissä asioissa, työnhaussa (ansioluettelot sekä työhakemukset), koulutautumis- ja työllistymissuunnitelmien teossa auttaminen sekä tukeminen erilaisissa elämäntilanteissa. Vahvoja yhteistyötahoja kunnissa ovat mm. työhallinto, työttömien yhdistykset ja seurakunta. Hanketta rahoittaa Raha-automaattiyhdistys Sosiaali- ja terveys- turvan keskusliiton kautta sekä hankkeessa olevat kunnat (Oulu, Oulunsalo, Haukipudas, Kempele, Liminka, Muhos ja Uutajärvi).

Kokemuksia ja ajatuksia

Asiamiestoiminnan yksi perusidea on asiakkaalle matalampi "kynnys" tulla kysymään palveluista ja mahdollisista omista oikeuksista, mitä he eivät aina viranomaisilta mahdollisesti saa tai heillä ei ole aikaa. Keskusteluapu on siis keskeisen tärkeää tässä työssä.

Hyvinvointivaltion rippeet ovat myös aitiopaikalta nähtävissä tässä toiminnassa. Päivittäin kun tapaa syrjäytettyjä työttömiä ja uusavuttomia, mutta vaativia nuoria, kysyy mielellään missä on mennyt vikaan? Vastauksia vailla, virallinen taho vähättelee, koska työllisyystilanne on huomattavasti parantunut. Hyvä niin, todella hyvä, että kyvykkäille on töitä, mutta entä nämä kyvyttömät, mitä heille? Seurakunnat tekevät sen minkä voivat, EU-ruokapaketti jne., pientä mutta toimivaa, ei kuitenkaan riittävää. Eriarvoisuus lisääntyy ja varmasti kärjistyy. Miten lie yhteiskuntarauha tulevaisuudessa. Näistä me tietenkin luemme ja kuulemme päivittäin ja passivoitumme. Ihmetyttää kuitenkin, ettei valtiovallalla ole voimia puuttua peliin kovemmalla kädellä. Yrity maailma kun tuottaa ennennäkemättömiä voittoja ja tuotanto on huipussaan. Yhteiskunnalta puuttuu kuitenkin voimia ottaa ja jakaa oikeudenmukaisemmin se mikä sille kuuluu! Olisihan elinkeinoelämällekin parempi ja sen etujen mukaista toimia sellaisessa yhteiskunnassa, jossa asiat olisivat paremmin kohdallaan kuin ne nyt ovat. Toivoo vain sopii, että rauhallinen rinnakkaiselo erilaisen ihmisryhmien välillä säilyisi ja tässä "välikätenä" mm. työttömien asiamiehet ovat paikkaansa hakemassa.

Työttömien asiamies
Jorma Heikkinen

Huuto merkki hyvinvointiyhteiskunnassa

Työttömien yhdistykset ovat viime vuosina yleistyneet ja miltei jokaisessa Suomen kunnassa toimii kyseinen yhdistys. Nämä yhdistykset tekevät merkittävää työtä kansalaisjärjestöinä työttömien hyväksi. Työttömien yhdistykset ovat kuitenkin suuri huuto merkki hyvinvointiyhteiskunnassa, jossa perustuslain mukaan jokaisella kansalaisella on oikeus työhön. Suomalainen yhteiskunta on tullut pisteeseen, jossa yhä useammat ihmiset ammatista riippumatta ohjautuvat mukaan työttömien yhdistysten toimintaan. Työttömien kannalta asia on tietysti erittäin hyvä, sillä toimeentulo on ihmisen helposti syrjäytyä. Hän alistuu ja erilaiset pelkotilat ovat jokapäiväistä koettavaa.

Työttömien yhdistyksille kuitenkin luodaan paineita, joista niiden on selvitettävä pystyäkseen toimimaan ihmisten hyväksi yhteiskunnan vaatimalla tavalla. Toiminnanohjaajat ja aktiiviset talkootyöntekijät joutuvat usein tilanteeseen, jossa tarvittaisiin oikeaa ammattihenkilöä, esimerkiksi psykologia. He joutuvat vastaamaan kysymyksiin, joihin eivät itsekään tiedä todellista vastausta. Tämä aiheuttaa tilanteen, jossa vastaajasta saatetaan pahimmassa tapauksessa tehdä jopa valehtelija. Työtön ihminen taas on kuin ohueksi hiottu lasi, joka helposti murenee käsiin. Hänen isetuntonsa ei kestä simpustusta eikä valehtelua.

Miten käy ihmisen, joka tulee yhdistykseen saadakseen apua ongelmiansa, mutta saakin vastauksensa toisen, jolla on kenties vieläkin vaikeampia ongelmia. On selvää, ettei tällainen henkilö voi avun hakijaa auttaa. Työttömien yhdistysten toiminnanohjaajat pitäisi kouluttaa hoitamaan ihmisiä oikein eikä heitä pitäisi vailta tähän tehtävään ainoastaan

sopivina papereiden pyörittäjinä. Oikeilla ihmisuhteilla saadaan paljon hyvää aikaan ja totuuden puhumisella vielä enemmän. Luottamuksen saavuttamisen ja sen säilyttämisen pitäisi kuulua toiminnanohjaajien perusominaisuuksiin.

Ei mikään talkootyö tai ruumiillinen toiminta voi korvata ihmisen henkistä hyvinvointia. Itse luottamus on ihmisen suurin omaisuus, jonka turvin kyetään pitämään itsensä mukana tässä erilaisten paineiden alla toimivassa yhteiskunnassa.

Usein kulee puhuttavan ihmisten haluttomuudesta hakea työtä. Mitä työtä pitäisi hakea? Sitäkö olematonta, jota ei todellakaan ole olemassa? Me pohjoisen ihmiset tiedämme mitä on hakea olematonta. Kun työpaikkoja ei ole, niitä ei ole ja piste. Tässäkin törmää toiminnanohjaajien työkuvaan. Toiminnanohjaajien pitäisi opettaa ihmisiä hakemaan jotain olematonta ja samaan aikaan pysyä itse rauhallisena, ymmärtäväisenä ja idearikkaana henkilönä, joka tekee työtään asettaen itsensä likoon. Kauanko työttömien yhdistysten toiminnanohjaajat jaksavat tätä työtä? Onko tämä ammattiryhmä seuraava, joka tarvitsee psykologista kuntoutusta?

Olisiko parempi luoda työpaikkoja esimerkiksi lyhentämällä nyt työssäkäyvien työaika ja samalla helpottaa heidän paineitaan ja alentaa pitkäaikaistyöttömien eläkeikä 55-vuoteen. Tiedämmehän, että suuri joukko tämän ikäluokan ihmisiä on tehnyt mittavan ja raskaan työn yhteiskuntamme hyväksi. Kuka onkaan vastuussa tästä ihmisryhmästä maassamme?

On tullut aika saada asiat oikeaan järjestykseen. Työttömille ja heidän toiminnanohjaajilleen on taattava ihmisarvoinen elämä.

Ritva-Liisa Pulju

PUNAINEN POLKUPYÖRÄ

Mun elämäni suurin toive ois? Jos punainen polkupyörä mulla ois!

Ja sillä raittia polkea vois kaikki katsoa mua vois.

Jos punainen polkupyörä mulla ois!

Tuulen lailla huristella voi ylämäetkin pyyhitty on pois

Jos punainen polkupyörä mulla ois!

Naapuritkin kateudesta punaiseksi muuttuu

toivottavasti ei koko kylä suutu katsellessa kun mummu polkee

Jos vain mulla punainen polkupyörä ois!

Mä unelmissa polkisin kauas pois

Jos punainen polkupyörä mulla ois!!!

"Marilyn"

TYÖTÖN - TYÖSSÄ - ISKIKÖ KATEUS?

Tekisi mieleni aloittaa kirjoitukseni sanoilla: Olipa kerran... Tarkoitan työpaikkaa, josta ei meillä monellakaan sen menettämisestä ollut tietoa, ei harmainta aavistustakaan. Ei työ ole loppunut, siitä vaan ei saa korvausta. Sen osoittaa monen aktiivisen työttömän tekemä työpanos työttömien yhdistyksissä ja muissa kansalaisjärjestöissä. Nostan Kullanhuhutojan merkkihattuaani niille henkilöille, jotka abertavat toisten työttömien eteen yhdistyksissä pelkällä työttömyyskorvauksella, joka saattaa olla jopa ositeltu työmarkkinatuki.

Tehdään hyvin arvokasta ja aloitteellista toimintaa ja yritetään estää muita työttömiä syrjäytymisen polkulta. Seurataan lakeja ja tulkitaan niitä, autetaan tulkitsemaan niitä oikein. Tehdään aloitteita työttömien, sairaiden ja eläkeläistenkin (me tulevia sellaisia) hyvinvoinnin parantamiseksi.

Ollesamme työssä yhdistyksissä jollain työministeriön rahoitusmuodolla, niin olemme rivi- ja jopa oman yhdistyksemme hallituksen jäsenen kanssa samanarvoisia ja tehdään työtä yhdessä monimuotoisesti ja kaikki pelaa. Kas, palkkahan ei näy yhdistyksen tilien riveillä. Monikaan ei edes huomioi, että saadaan palkkaakin. Työllistetyhän vaihtuivat noin puolen vuoden välein. Kun työministeriö on lopettanut sen palvelunhalla palkkaamisen yhdistyksiin, niin on talkoolaisten tarve suurehnut, jos toimintaa jatketaan saman tasoisena kuin ennenkin.

Mutta, mutta, nyt monet yhdistykset saavat RAY:n kautta avustuksia ja nehan ovat talousarvioissa ja se tiedostetaan. On toiminnanohjaajaa- ja johtajaa. Mikäs nyt sitten on pielessä? Tuntuu siltä, että vapaaehtoiset ja hallitusten jäsenet eivät enää millään voi tai kerkeä olemaan puheenjohtajan ja toiminnanvetäjän apuna. Sanotaan vain, että kyllä ne tekevät, sitä vartenhan he ovat. Kellossa ei kuitenkaan heilläkään ole tunteja enempää kuin muillakaan. Tarvitsehan jokainen myös muille harrastuksille aikaa.

MUISTAKAA, YKSI JA KAKSI EI OLE JOUKKOVOIMA - SIIHEN TARVITAAN JOUKKOJA JA YHTEISHENKEÄ.

Toimintaan palkatutkin tarvitsevat tukeen yhdistyksen yhteistyökykyisen hallituksen, jolla on tavoitteita. He eivät tarvitse purnaajia ja riitelijöitä, sellaiset agressiot voi purkaa jossain muualla, vaikkapa uimisella ja liikunnalla. Ne voi purkaa myös tekemällä jotain muiden työttömien hyväksi. Antamalla tukensa niille, jotka haluavat tehdä työtä meidän kaikkien hyväksi. Harvoissa yhdistyksissä on sellaisia puurtajia, jotka jaksavat vuodesta toiseen päätoimisesti olla toiminnossa mukana, ellei ole myös palkattuja työn suorittajia.

Älkäämme antako tuon perisuomalaisen "synnin", kateuden ja itsekkyyden vallata toimintojamme, vaan olkaamme innostajia ja toimijoita kautta "suomineidon" kauniin maan. Missä on meidän pioneerihenkemme ja sisumme sekä avuliaisuutemme.

Kiitos kuuluu niille, jotka jaksavat, kiitos niille, jotka eivät laske tunteja ja niille, jotka voivat joskus uummistaa silmänsä ja nähdä kompastumisen ja kummellustuksen ohi, olimme me sitten talkoolaisia, palkattuja tai muita toimijoita.

Anneli Korteniemi

Teekkö työ vapaaksi?

Vaativuus kuusituntisesta työpäivästä on uhta vanha kuin kapitalismi. 1500-luvun alussa sen esitti englantilainen humanisti Thomas More. Hän ei halunnut, että ihmisiä pidetään orjia huonommassa asemassa ja näännytetään kuin kuormajuhia.

More teloitettiin ja hänestä tehtiin katolisen kirkon pyhimys, mutta edelleen työhön käytettävä aika on pitempi kuin kivikaudella ja orjuudessa. Pakollinen ja vapaaehtoinen palkkatyön oruus lisäävät kapitalismissa myös työttömyyden orjuutta.

Jokin on Moren ajoista muuttunut: nyt meillä on koneet,

automaatio, tietotekniikka ja robotit. "näemme miten koneet, joilla on ihmeellinen kyky vähentää ihmistyötä ja tehdä se tuloksellisemmaksi, näännytävät ihmiset nälkään." (Karl Marx)

Mutta kapitalismi voi hyvin, aina vaan. Sekä työn että työttömyyden orjat sitä kannattelevat ja myös kannattavat.

Kauko Tuovinen
Tampere

VIHAKO TYÖTÖMÄN PELASTAA?

Arki on jumissa ja pyhä hukassa. Tuntuu kuluvan viikkoja tai kuukausia ilman että nauran. Viimeksi itkin vuosia sitten.

Henkilökohtaisista, itselleni kipeistä, tärkeistä tai vakavista asioista en ole puhunut moneen vuoteen kenellekään. En edes tiedä, mitä sanoisin. Ehkä vain sen, että minun on paha olla tässä maailmassa. Elämä kurkkuaani. Minä kuihdun ja lahoan. Minun aikani ei enää tule. Minun on vaikea keksiä olemassaololleni oikeutusta - sellaista, minkä tämän emukriteeriyhteiskunnan A-kansalaiset, herrat, isännät ja voittajat ja heidän hienot

jumalansa voisivat hyväksyä. I Kunnan ihmiset pitävät minua häpeäpaaluun sidottuna, "aktivoituna", koska heidän ja heidän valtiovaltansa silmissä olen kelvoton, arvoton, kunniaton, varas, valehtelija ja petturi. Olen pudonnut sekä Jumalan että epäjumalan kämmeneltä. Markkinat, markkinat, miksi minut hylkäsitte! Olen ulkopuolinen ja luuseri. Hyvyys, totuus ja kauneus karkaavat ulottuviltani. Ne kuuluvatkin voittajien määräämiin asioihin, kuten kai Jumalakin. Täysivaltaisuus ja täysi ihmisarvo ovat menneet palkkatyön mukana. Vihani ja uhmani kuitenkin estävät minua alentumasta tavoitetasoni madaltamiseen ja

itseni turhaan tarjoamiseen, prostituutumiseen ja nöyryyttämiseen työmarkkinan portteilla. Vain viha tukee omanarvontuntoani. Viha maailman markkinoita, niiden ruhtinaita ja heidän lakeijoitain kohtaan on minulle tärkeä!

Kauko Tuovinen
Tampere

jatkoa sivulta 11

taa työttömille - mm. selkeät ohjeet valitusmenettelystä - ja lisää julkisuutta työvoimatoimikunnan työhön.

Vammaisen oikeus työhön

Vammaisen oikeutta työhön pohtinut kanava muistutti parista perusasiasta: kuka hyvänsä voi vammautua minä hetkenä hyvänsä ja että vammaisella on oikeus työhön. Lisäksi vaadittiin vammaiselle ja vajaakuntoiselle riittävästi tietoa työvoimahallinnon erityispalveluista.

Eläkejärjestelmiä on kehitettävä sellaiseksi, ettei työnantajan tarvitse pakoilla eläkevastuutaan eikä vammaisen menettä eläke-etujaan työttömyyden vuoksi

Työttömien laajaa organisoitumista ja työosuuskuntien perustamista kiitellyt työministeri Liisa Jaakonsaari ei lämmennyt kaikille ihmisoikeuspäivien esityksille.

- En ole kansalaispalkan enkä perustulon, en myöskään työmarkkinoita ja työttömän omaa vastuuta vääristävän velvoite-työllistämisen kannattaja. Sen sijaan esityksenne työllisyyskoulutuksen ja työvoimahallinnon kehittämistä ovat kannatettavia, totesi ministeri Jaakonsaari.

**Työttömien V ihmisoikeuspäivät Järvenpää, Seurakuntaopisto 19.-21.10.1998
JULKILAUSUMA**

Oman onnensa seppä?

Viime aikoina on alettu korostaa työttömien aktiivointia ja velvollisuuksia. Selvitysmiesten Skogin ja Räisäsen uudistusohjelma "Työvoimapolitiikan aktiivointi" pyrkii aktivoimaan työttömiä ja uudistamaan palvelujärjestelmää. On aiheellista kysyä, ovatko uuden politiikan pohjana asiaruusteet vai onko syynä edullinen yhteiskunnallinen ilmapiiri, jossa sosiaalisia oikeuksia määrittellään työtä ja velvollisuuksia korostavien arvojen varassa.

Maamme hallitusvallalla on yksipuolinen oikeus muuttaa työttömiä koskevia lakeja ja säädöksiä heitä kuulematta. Sosiaaliturvan piirissä työttömillä on oikeus työttömyysturvaan, yleiseen terveyden- ja sosiaaliturvaan, osittain karttuvaan eläkkeeseen, mutta heillä on vain rajoitetut mahdollisuudet ja oikeudet neuvotella sosiaalisista oikeuksistaan. Vaikutusmahdollisuuksien puute turhauttaa ja vähentää yhteiskunnallista aktiivisuutta.

Työttömien todellista aktiivointia on antaa heille

vaikuttamismahdollisuus omaa elämäänsä koskevilla päätöksissään. Tällaisia ovat esimerkiksi talouden kehitystä tai sosiaali- ja hyvinvointipalvelujen sekä asumiseen ja vapaa-ajan palveluihin liittyvät päätökset sekä valtakunnallisella että paikallisella tasolla. Tähän asti ns. kolmikantamalli on mahdollistanut vain työnantajien, valtion ja työssäolevien työntekijöiden edustuksen.

Ihmisoikeuspäivät esittää, että työttömät hyväksyttäisiin aidoksi neuvottelusapuoleksi valmisteltaessa ja päätettäessä heitä koskevia oikeuksia ja velvollisuuksia. Omassa maassamme on jo yli 200 työttömien yhdistystä, joiden keskusjärjestönä toimii Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö - TVY ry.

Ensimmäisenä käytännön toimenpiteenä tulee työvoimatoimikuntiin valita työttömien edustaja. Työttömillä tulee myös olla oikeus olla kutsuttuna paikalla aina, kun hänen asiaansa käsitellään.

Teknisten ja Erikoisammattien Työttömyyskassa
Toinen linja 3, 4. krs, 00530 Helsinki

Työttömyyskassan puhelinpäivystys
maanantaisin klo 13-15
torstaisin klo 9-12
Puhelin 09-7010 210
Infopuhelin kaikkina vuorokauden aikoina
0600-97010

EI TYÖTTÖMIEN POMPOTTAMISELLE

"Työttömien juoksuttaminen kerran kuussa haastatteluun ilman, että on osoittaa työpaikkaa on ihmisten halventamista. Vi ei hyväksy työministeriön suunnitelmaa".
Puoluehallituksen kannanotto 21.8.98

VASEMMISTOLIITTO
Vänsterförbundet

Soita ja pyydä kannanotto 09-774 741

OPETUSMINISTERIÖ

Tuemme työttömien toimintaa tällä ilmoituksella

JÄMSÄNKOSKEN KOULUTUSKESKUS
Aikuiskoulutus Petra
Kauppakuja 1, 42300 JÄMSÄNKOSKI
Puh. toimisto (014) 7492 494 Fax. (014) 744 656

Aikuiskoulutus PETRA tarjoaa sinulle laadukasta ja monipuolista koulutusta ammattitaidolla!

- työvoimakoulutus
- lyhytkurssit
- avoin ammattikorkeakoulu
- ammatillinen lisäkoulutus
- koulutus yrityksille "raatäin työnä"
- oppisopimustoimisto

PETRAA TIETOJASI JA TAITOJASI PETRASSA!

Koulutus? Kokous? Seminaari? Juhlat?

Murikasta löydät:

- sopivat tilat
- tarvitsemasi palvelut
- viihtyisän ympäristön...

Soita ja tilaa esite!
Puh. (03) 2839 111

on ryhmäsi iso tai pieni. Mukavat majoitus- huoneet ja ravintola täydentävät palveluja. Käytössä myös uimahalli saunoineen sekä kuntosali. Rannassa idyllinen hirsisauna. Vain 35 km Tampereen keskustasta!

murikka

Metallityöväen Murikka-opisto • Kuterintie 226 • 34260 TERÄLAHTI

lyhty

on vapaaehtois- ja lähimmäistyön keskus, jonka toiminta on kaikille avointa. Mukaan voi tulla koska vain sinulta liikkenevän ajan ja energian puitteissa. Tule käymään tai soita, kerromme mielellämme lisää!

Lyhty avoinna: Kahvio ma-to 10-13
Avunvälitys: ma-to 11-15
Linnakatu 11, 20100 Turku
Puh. 02-2617 238
02-233 4291
Turun ja Kaarinan SRK-yhtymä

Avaimia tulevaisuuteen!

Koulutusaloistamme tukeva pohja kehittymiselle Yrityksen toiminnan kehittäminen, informaatioteknologia ja muutosvalmennus
Koulutusta toiveitteesi mukaan
Henkilöstökoulutus, omaehtoinen koulutus, oppisopimuskoulutus ja työvoimakoulutus

KUOPION AMMATILLINEN AIKUISKOULUTUSKESKUS
Vuorelankatu 5 -7, 70300 KUOPIO
Puh. (017) 188 611, faksi 188 702
kakk@acdu.kuopio.fi
http://www.acdu.kuopio.fi

Puu- ja erityisalojen liitto

PL 318
00531 HELSINKI

KUTSU TYÖTTÖMIEN ITSENÄISYSPÄIVÄN JUHLAAN RAISION SA

-Paikka: Raision tori
-Aika: Su. 6.12 -98 alkaen klo. 13.00

OHJELMASSA MUKANA:

- Lea Karjalainen TVY:n puheenjohtaja
- Marjaana Koskinen kansanedustaja
- Mikko Immonen kansanedustaja
- Kari Karjalainen Raision kaup. joht.
- Aulis Kotaviita muusikko
- Pekka Varjonen muusikko
- Anja Seppä-Lassila työtön
- Maarian VPK:n Torvisoittokunta
- Yhdistysten puheenvuorot: lyhyet, näsevat (ilmoita ennakkoon)
- Toritanssit
- Hyvin varustettu puffetti

Juhlan yhteyshenkilöt:
Anja Inkeröinen 02- 4387 720
Kari Hanka 050 5618 013

Itsenäisyyspäivän juhlan johdosta

Juhla järjestetään pienten yhdistysten tukemiseksi. Pienimmät yhdistykset eivät näy omilla paikkakunnillaan eivätkä näin pysty saamaan aikaan näyttäviä joukkoesiintymisiä. Kutsumme teidät, hyvät ystävät ja kohtaloverit, ympäri Suomen mukaan juhliimme Raision. Tehdään Raisioon niin näyttävät Itsenäisyyspäiväjuhlat, että ainakin raisiolaisilla riittää kerrottavaa aina lastenlapsille saakka.

Värikkäin syysterveisin

RAISION SEUDUN TYÖTTÖMÄT RY./JÄRJESTELYTOIMIKUNTA

Utta tietoa:

Papit uupuvat työssään

Lähes joka viides pappi on ollut sairaslomalla uupumuksen tai väsymyksen vuoksi. Joka kymmenes koki viikottain olevansa tyhjiin puserrettu. Keskeinen rasitustekijä on työmäärä. Papeista 36 % tunsivat viikottain tekevänsä liikaa työtä, ja 75 % koki näin vähintään kerran kuussa.

Tiedot käyvät ilmi tuoreesta Suomen kirkon pappisliiton Crux-lehdessä julkaistussa kyselytutkimuksessa, jonka on tehnyt tutkija Kari Salonen Kirkon tutkimuskeskuksesta. Vastaukset saatiin 1195 työelämässä olevalta pappisliiton jäseneltä.

Kyselyyn vastanneista peräti 17 % (naisista 23 % ja miehistä 15 %) ilmoitti olleensa väsymyksen, uupumuksen tai burn outin vuoksi sairaslomalla. Valtaosa (86 %) sairaslomista oli kuitenkin lyhyitä, vähemmän kuin alle kolme kuukautta.

Sairaslomien määrä kasvoi vuodesta 1994 lähtien. "Juuri näinä vuosina myös kirkosta jouduttiin vähentämään henkilökuntaa ja laman vuoksi kirkon työn tarve kasvoi. Tämä näkyy työpaineen ja stressin kasvuna", tutkija Salonen tulkitsee.

Vapaapäivät usein pitämättä

Työssä jaksamisen kannalta voi pitää huolestuttavana sitä, että 22 %:lla papeista lähes joka viikko jää vähintään yksi vapaapäivästä pitämättä ja lisäksi 42 % sanoi näin käyvän vähintään kerran kuukaudessa. Ainoastaan 7 % on onnistunut järjestämään työnsä niin, että saa aina pitää kaikki vapaapäivänsä.

"Papin työtä on hankala rajata, hengellinen työ kun ei tekemällä lopu", tutkija Salonen toteaa. Muita useammin uupuvat ne, jotka kokevat, että toiset eivät ymmärrä tai hyväksy työmäärän rajaamista. Uupumista lisää myös haluttomuus lisätä kollegojen työtaakkaa sekä työntehtäjän kyvyttömyys sanoa ei.

Kirkkohallituksen kuntoutussihteri Kaarina Mujunen ei ole yllättynyt tutkimuksen tuloksista. Kirkon työntekijöiden kuntoutustoiminnan tarve on lisääntynyt huomattavasti. Pappien uupuminen, masennus ja ahdistus on noussut selvästi esille. Kuntoutuksen jälkeinen terapia on usein ollut tarpeen.

Mujunen korostaa, ettei kuntoutusjakso riitä, vaan pappien normaalissa työympäristössä kaivataan parannuksia. Seurakuntatyön suunnittelu on avainasemassa, jotta tavoitteet mitoitetaan resurssien mukaan. Hiippakunnissa tarvittaisiin myös nykyistä enemmän henkilökohtaista työnohjausta.

Uupumuksesta ja työmäärästä huolimatta yli 86 % papeista ilmoitti olevansa erittäin tai melko tyytyväinen työhönsä kokonaisuutena. (KT 19.10.1998 lp)

Lisätietoja: Tutkija Kari Salonen, Kirkon tutkimuskeskus, p. (03) 2190 249.

**Puumalan
kunta**

**Muuramen
kunta**

**Kuhmoisen
kunta**

**Uuraisen
kunta**

**Ilomantsin
kunta**

**Längelmäen
kunta**

**Kristiinan-
kaupungin
kunta**

**Keuruun
kunta**

**Luhangan
kunta**

**Halikon
kunta**

**Kykyjen
Kyyjärvi
www.kyyjarvi.fi**

**Kempeleen
kunta**

**Alavuuden
kunta**

**Äänekos-
ken kunta**

**Helsingin
kunta**

**Viialan
kunta**

**Evijärven
kunta**

**Isojoen
kunta**

Iitin kunta

Varhaisen valvojan kuuntelija

Yhdentoista vuoden aikana Tampereen Kaupunkilähetyksen ylläpitämä Aamukorva on vakiinnuttanut paikkansa kaupungin auttavien puhelimien joukossa. Myös soittajien joukko on huomattavasti laajentunut. Aamukorva lähti liikkeelle Suomen mielenterveysseuran koekeluna. Tarkoituksena oli palvella nimenomaan ikäihmisiä, joita aamu-yön tunti valvottavat. Kun mielenterveysseura joutui luopumaan hankkeesta, Kaupunkilähetyksen otti vastuun koekelun jatkamisesta Tampereella.

Vuosien mittaan hädässä olevat ihmiset - ikään katsomatta ovat löytäneet tiensä Aamukorvaan. Vuosittain Aamukorvaan soittaa yli 2000 eri tavalla hädässä olevaa ihmistä. Aamukorvaan voi soittaa ja soittaakin myös ihmisiä, joilla ei ole mitään hätää, vaan he haluavat vain puhua tuntemattoman ihmisen kanssa. Soittamista helpottaa sekin, että puhelut käydään nimettömänä ja ne ovat ehdottoman luottamuksellisia. Jotkut ihmiset myös kokevat, etteivät voi paljastaa pahoinvointiaan edes omaisilleen tai ystävilleen, mutta tuntemattomalle kuuntelijalle voi keroa avoimemmin. Usein riittää, kun saa sanoa mieltä painavan asian ääneen, se voi ratketa kuin itsestään. Päivystäjän sana tai näkökulma asiaan voi avata uusia polkuja.

Aamukorvan päivystäjänä toimii noin 40 vapaaehtoista työhönsä koulutettua hyvin erilaisen koulutustaan omaavaa henkilöä. Päivystäjät kertovat, että vaikka aamuhieräminen on välillä vaikeaa, antaa se energiaa ja virkistää kummallisella tavalla. Kyse on kahden ihmisen vuorovaikutuksesta.

Monille soittajille aikainen päivystysaika on ollut pelastus, sillä yön valvottuun he löytävät jonkun ihmisen, jolla on aikaa kuunnella. Aamun tunteina puretaan yksinäisyyttä, turvattomuutta ja hyljätyn tulemisen kokemuksia. Myös seksuaalisuuteen ja uskoon liittyvät kysymykset askarruttavat.

Aamukorvaan voi soittaa nimettömänä kuka tahansa ihan tavallisissakin asioissa.

Aamukorva on kuulolla joka aamu klo 5 - 9, siis myös juhlapäivinä ja viikonloppuisin.

Merja Hakola
Aamukorvasihtööri
Tampereen Kaupunkilähetyksen ry.
puh. 03-2129005
fax 03-2122878

RANTAKIEVARI JA TOURUPAJA JYVÄSKYLÄSSÄ

Keski-Suomen Työttömien Yhdistys r.y. on muuttanut nimeään ja on nyt Jyvässeudun Työttömät r.y. Nimenmuutos siitä syystä, että Keski-Suomen maakunnassa on jo parisenkymmentä työttömien yhdistystä. Uusi nimi Jyvässeudun Työttömät kuvaa paremmin yhdistyksen toiminta-alueetta Jyväskylää ja sen lähialueita.

Yhdistyksen toimitalona Jyväskylässä on edelleen Rantakievari, Schaumaninkatu 1, josta kolme kerrosta, yhteensä noin tuhat neliötä, on vuokrattu työttömien käyttöön.

Jyvässeudun Työttömät r.y. järjestää Työllisyysforumin joko tammikuun 16 tai 30 päivää ensi vuonna, Rantakievarin ruokalassa. Kaikki työllisyyden ja työttömien elämänlaadun parantamisesta kiinnostuneet ihmiset ovat tervetulleita keskustelutilaisuuteen silloin.

Rantakievari on avoinna maanantaista perjantaihin kello 9.00-15.30. Uudet ja vanhat asiakkaat ovat sydämmellisesti tervetulleita.

Tuulikki Väliniemi, yhdistyksen puheenjohtaja

KRISTILLINEN LIITTO

*Ihmisarvo on
enemmän*

Katso lisää internetistä: www.skf.fi

TALOUS KASVAA - NÄLKÄ LISÄÄNTYY

Näin todettiin nälkäseminaarissa 31.8.98 Kuortaneella. Tapahtuman avauksen suoritti johtaja Simo Huhta kirkkopalveluista. Hänen mukaansa seurakunnilla on maassamme 66 ruokapaikkaa. Suo messa noin 10-15 prosentilla ihmisistä nälkä on tuttua. Tulorot jatkavat kasvuaan ja yöttömät ja työssäkäyvät ovat eriytyneet. Nykyisessä sosiaalipolitiikassamme on tavoitteina yksilöllisyys eikä yhteisöllisyys. Tasa-arvoisuus on romuttunut. Tukevatko ruokapankit nykymeno-

Hiippakunnan tervehdyksen seminaarille toi piispa Jorma Laulaja. Hänen mukaansa yhteiskunnassamme on huolenpitojen nälkää. Markkinatalouden ote kasvaa. Ja jopa kymmenvuotiaat lapset hakevat apua elämäänsä.

Laulaja kysyi, onko työväen ja kristillisen liikkeen rakentama pohjoismainen hyvinvointivaltio nykyisellä menolla katoamassa maassamme? Laulajan mielestä yhteiskunnassa on nyt otettava sosiaalisempi linja yhteiskuntapolitiikassa. Kun vain päättäjät saataisiin tämä tajuamaan.

STAKES

Tutkija Jouko Karjalainen STAKESista alusti otsikolla sosiaaliturvamme nyt ja tulevaisuudessa. Hän puhui laman ureista ja kuvasi kuinka hyvinvointivaltion sosiaalinen noste on heikentynyt, kääntynyt riippuvuussuhteeksi ajautunut eroosioon ja itseään ruokkivaan kehään. Työmarkkinat ovat kriisissä ja normistot ovat siirtyneet yksilötasolle. Yhteiskuntaa vaivaavat isot rakenteelliset ongelmat

Nälkätutkija

Samasta aiheesta alusti hallintotieteiden lisensiaatti Pentti Rönkkö Tampereen yliopistosta. Hän kuvasi maassa olevaa kahdenlaista todellisuutta toimeentulotensaajista. On valtaeliitin virallinen tilasto, jonka mukaan toimeentulotensaajia oli vuonna 1997 350 000 sekä arkitodellisuuden mukainen laaja tilasto, jonka mukaan toimeentulotensaajia olisi ollut jopa 600 000 ihmistä.

Samoin virallinen työttömyys on n. 350 000 kun laaja työttömyystilasto näyttää 540 000, 21 prosenttia työvoimasta. Virallisen tilaston mukaan maassa on köyhiä 3 % ja arkitodellisuudessa noin 30 %. 10-15 prosentilla ihmisistä on taloudellisia ja sosiaalisia toimeentulo-ongelmia. Miksi taloudellinen kasvu ei alenna työttömyyttä? Talous kasvaa ilman työtä.

Rönkkö otti esiin verotuksen miten se on kasvanut esimerkiksi sellaisella perheellä, jossa on kaksi aikuista ja kaksi lasta. Vuonna 1991 he maksoivat veroja 300 mk ja vuonna 1995 nelinkertaisen määrän 1200 mk kuukaudesta. Asumistuki on kasvanut mutta samalla on toimeentulotuki pienentynyt. Nyt on se tilanne, että jopa 700 mk tulosta pitää maksaa veroa kun taas alle 2000 mk eläkettä ei veroteta.

Hallitusmuodon 5 § mukaan kansalaisilla pitää olla yhdenvertaiset perusoikeudet. Joka kymmenes kansalainen on tilanteessa, jossa yhdenvertaisuutta ei löydy. Emu määrää talouden tasapainottamisesta, minkä vuoksi julkisia palveluja on leikattava. Menipä sitten hyvin tai huonosti, on Emu-oloissa aina leikattava. Verokynnyksen nostaminen toisi apua pienituloisten toimeentuloon.

Diakoniatyö

Diakonijaohjaja Sakari Kujala Seinäjoen seurakunnasta alusti elintarvikeavusta osana auttamistyötä. Seinäjoen seurakunnalla on ruokapankki, jolla on ollut avustettavia vuonna 1996 850, 1997 2 200 ja tänä vuonna jo 1000. Yhteiskunnalliset arvot ovat hukassa. Kujala kysyi, ovatko työttömätkin tunteet työttömyyteensä, vai miksi he ovat niin hiljaa.

Osastosihtööri Harri Lintala Seinäjoen kaupungista alusti samasta aiheesta. Seinäjoella on ollut toimeentulon saajia: 1990 2 567 yht. 6,6 mmk ja 1997 5 106, yht. 20,4 mmk. Sosiaalivirastossa on sama henkilökunta tehnyt työt. Asiakasmäärä on kaksinkertaistunut mutta markkamäärät ovat kolminkertaistuneet.

Suomen punainen risti

Suomen punaisesta rististä Outi Oimonen kertoi kolmannen sektorin avustamismahdollisuuksista. SPR:n apu on koko maassa 4 mmk. Jopa 70 prosenttia avustuksista menee vuokraraasteihin. Suurirapia avustusrhymiä ovat lapsiperheet. Suurin syy avustuksen tarpeeseen on työttömyys (75 %) ja ylivelkaantuminen (37 %).

EU:n vaikutukset

Projektipäällikkö Pietari Jääskeläinen sanoi, että valtion menoja on leikattava 10 prosentilla EU:n yhdyntymisen johdosta. Vaikka Suomen talouskasvu kuluvana vuonna on ollut ennätysuurta, menee vähintään 1.000.000 ihmisellä entistä huonommin. Eikä valoa ole näkyvissä. Lama kohdistuu kansalaisiin viiveellä: ensin käytetään kaikki omat varat, vaatteet, silmälasit, jääkaapit ja pesukoneet loppuun. Sitten auttavat sukulaiset ja ystävät ja sitten pakon edessä turvaututaan sosiaalipuun. Monet kuitenkin putoavat eri syistä yhteiskunnan suoja verkkojen läpi, minkä vuoksi viimeisenä keinona tullaan kirkon ja työttömien yhdistysten ruokapankkiin ja diakoniatyöntekijöiden luo.

Hämeenlinnan työttömät ovat kuvanneet syrjäytymistä ja sitä mitä nälkä on:

- *Nälkä on ruoan nälkä
- *Nälkä on itsensä kehittämisen nälkä
- *Nälkä on turvan nälkä *Nälkä on kodista nauttimisen nälkä
- *Nälkä on omien lasten auttamisen nälkä
- *Nälkä on asiallisen kohtelun nälkä
- *Nälkä on vakituisen työpaikan nälkä

Kirkon ja työttömien yhdistysten ruokautuki on räjähdysmäisesti kasvanut. Vuoden 1961 alussa oli Suomessa yksi ruokapankki ja nyt on jo 61 ruokapankkia eri puolilla maata. Ruokapankkitoiminta on ylivoimaisesti laajinta pankkitoimintaa maassamme. Ruokapankkitoiminnalla on kymmeniä tuhansia autettavia ja vuodessa satoja tuhansia tapahtumia. Projektipäällikkö Pietari Jääskeläinen kysyi miksi tähän on tultu?

Niin kutsutusta lamasta huolimatta kyse on myös arvovalinnoista. Maassamme tehdään edelleen sosiaaliturvaan leikkauksia vaikka talous kasvaa. Vuonna 2000 sosiaalimenot ovat lähes 20 miljardia mk pienemmät kuin vuonna 1992. Suuruus vastaa noin puolta kansalaisten maksamista tuloveroista. Jääskeläinen sanoi, että nyt toteutuneet 5 mrd mk:n verohelpotukset hyväosaisille on osin aikaan saatu sosiaaliturvan leikkauksin.

Sosiaaliturvan keskusliiton sosiaalibarometrin mukaan vain vakaalla työuralla olevilla olisi hyvinvointi ja sosiaalinen turvallisuus parantunut. Kaikissa muissa ryhmissä hyvinvointi on heikentynyt. Koilmasosa lapsiperheistä katsoo elämänsä menneen huonompaan suuntaan.

Suora lainaus sosiaalibarometristä "Kun aikaisemmin sosiaalipoliittikan tavoitteeksi asetettiin tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus, on nyt sosiaalipoliittikan tavoitteena hyväksyty yksilöllisten ja väestöryhmien välisten erojen kasvattamisen tie. Ongelmat kärjistyvät erityisesti pitkäaikaisesti työttömien ja epävakaa työuralla olevien, nuorten aikuisten ja lapsiperheiden aseman heikkenemisenä" Myös "mielenterveysongelmaisten, päihteiden ongelmakäyttäjien ja velkaantuneiden asema on heikentynyt".

On aivan selvää, että köyhyys ja nälkäongelma ovat voitettavissa, jos päättäjillämme on siihen tahtoa. Ivhw=e on maailman vauraimpia. BKT on 120 000 mk / asukas mukaan lukien imeväiset. Jaettavaa siis on. Kyse on tasapuolisuudesta ja oikeudenmukaisuudesta.

Kirkon profetaaliseen tehtävään perustuen on maahamme perustettu Nälkäröhmä, jota johtaa piispa Eero Huovinen. Nälkäröhmän tavoitteena on herättää periaatteellista keskustelua ja vaikuttaa sitä kautta maamme päättäjiin. Mukana Nälkäröhmässä on kansanedustajia kokoomuksesta-vasemmistoliittoon ja koko nykyinen valtaeliitti, siis juuri ne, jotka nykyistä politiikkaa maassamme harjoittavat. Nälkäröhmässä on myös TVY:n puheenjohtaja. Lea Karjalainen.

Mutta ei taida hurskastelut nyt auttaa maamme kapitalistien politiikkaan. Esimerkiksi siirtyminen kuusituntiseen työpäivään ansiotasoa alentamatta toisi uusia työpaikkoja ja helpotusta sekä taloudelliseen tilanteeseen että ihmisten elämisen turvallisuuteen.

Tulevissa eduskuntavaaleissa voivat työttömät vaikuttaa nykyisen politiikan muuttamiseksi olemalla äänestämättä hallituspuolueiden ehdokkaita. Mutta äänestämättä jättäminen olisi samaa, kuin että hyväksyy nykyisen maassa.

Nyt on joukkotoiminnan aika. Ilman ulkoparlamentaarista toimintaa tuskin on mahdollista nykyistä menoa maassamme muuttaa.

Reino Kolmonen

Nälkäseminariin osallistunut työtön
Vaasa

Kälviän
kunta

Loimaan
kunta

Varpaisjärven
kunta

Viitasaaren
kunta

Laukaan
kunta

Rautavaaran
kunta

Hyvinkään
kunta

Petäjäveden
kunta

Kannonkosken
kunta

Enonkosken
kunta

Kinnulan
kunta

Kihniön
kunta

Leivonmäen
kunta

Heinäveden
kunta

Jalasjärven
kunta

Terästä omaa ja työntekijöitteesi osaamista

Koulutus on puhdasta pääomaa, josta hyödyt heti. Tutustu TAKK:n monipuoliseen koulutustarjontaan, ja mieti mitä osaaminen merkitsee sinulle.

TAKK:n koulutusalat:

Autotekniikka • Elektroniikka • Kansainvälistyminen • Kielikoulutus • Kiinteistöhoito ja LVI-ala • Koneautomaatio • Koneistus ja CNC-tekniikka • Kulttuuriala • Levytyö ja hitsaus • Maahanmuuttajakoulutus • Maaseutuelinkeinot • Myynti ja markkinointi • Ohjaava koulutus • Puhdistuspalveluala • Rakennustekniikka • Ravitsemis- ja hotellipalvelut • Sosiaali- ja terveysala • Sähkövoimatekniikka • Talotekniikka • Tietotekniikka • Turva-ala • Yrittäjäkoulutus • Yritystoiminta

www.tak.fi

TAMPEREEN AMMATTILINEN AIKUISKOULUTUSKESKUS

Tampereen valtatie 15 • Puhelin (03) 236 1111 • Telekopio (03) 236 1500

Kuhmon
kunta

Raahen
kunta

* palveluita moneen lähtöön
* tarjoaa myös kotitaloustuetta työtä.
Kysy oikeudestasi tukialennukseen.
(merkitty tuettua kotitaloustyötä tarjoamaan oikeutettujen yritysten rekisteriin, vastuuvakuutukset kunnossa)

Puh. (014) 746 463, fax (014) 745 736
Kenraalintie 4
42300 JÄMSÄNKOSKI

Puh. (014) 745 239

TYÖTTÖMIEN VALTAKUNNALLINEN YHTEISTOIMINTAJÄRJESTÖ

HALLITUKSEN JÄSENET 1998

TOIMIHENKILÖT

Toiminnanjohtaja
Sirkka Rajala
puh.09 - 7745 3510 / 040 - 5477 090
fax. 09 - 7745 3550
sp. tvy@nettiinjia.fi

Projektipäällikkö
Tua Sjöblom
puh. 09 - 3520 / 040 - 5611 147
fax. 09 - 7745 3560

Työllistämistä vastaava
Sari Hedemäki
puh. 09-7745 3540 /
040- 573 2673,
fax 09-774 53570

Järjestösihteeri / tiedottaja
Karensissanomat
Satu Elo
puh. 09 - 7745 350
fax. 09-7745 3570

Toimistos sihteeri
Sirpa Kortelainen
puh. 09 - 7745 350
fax. 09-7745 3570

Taloudenhoitaja Pirjo Kankaristo
Rööläntie 368
21150 RÖÖLÄ
puh. 02-252 4316 / 0400 - 785 485
fax. 02 -252 4390

YHTEISTYÖLLÄ ELÄMÄ HALLINTAAN-TUKIHENKILÖT

Iisalmi
Hiima Leena Valkonen
puh. & fax 017 - 817 344
käsiip. 040 - 730 6794
Joensuu
Kimmo Vartiainen
puh. 013 - 315 910 / 040 - 736 1573
fax 013 - 311 518

Jämsänkoski
Silja Juusela-Heikola
puh. 014 - 745 755 / 040 - 736 1536
fax 014 - 745 748

Kajaani
Riitta Romppainen
puh. 08 - 6155 221 / 040 - 736 1538
fax 08 - 6155 929

Kankaanpää
Anja Vähäkoski
puh. 02 - 5723 842 / 040 - 7361 543
fax 02 - 5782 9446

Kokkola
Anne Kelloso
puh. 06 - 8316 510 / 040 - 7309 725
fax. 06 - 8315 614

Sodankylä
Soili Poikela
puh. 016 - 618 286 / 040 - 736 1563
fax 016 - 618 243

Vantaa
Riitta Bastman
puh. 09 - 8392 535 / 040 - 7306 927

Puheenjohtaja Lea Karjalainen
Mellakuja 8 C 14
99800 IVALO
puh. & fax. 016 - 662 630
käsiip. 040 - 5477 099

UUSIMAA

Luoma Anja
Porvoon Seudun Työttömien yhdistys
Kokkonniementie 6
06100 PORVOO
puh. & fax. 019 - 524 3411
käsiip. 040 - 582 6581

1. varajäsen Wilen Mauno
Karkkilan Työttömät ry
Valtatie 20
03600 KARKKILA
puh. 09 - 2259 705

2. varajäsen Ylisimiö Kalevi
Mäntsälän Työttömät ry
Keskuskatu 7
04600 MÄNTSÄLÄ
puh. 019 - 6880 094

VARSINAIS-SUOMI

Salmi Anja
Salon Alueen Työttömät SAT ry
Länsiranta 4
24100 SALO
puh. 02 - 733 3375 / 0400-523 875
fax. 02 - 733 5677

1. varajäsen Haapavuori Antti
Uudenkaupungin Seudun Työttömät ry
Välskärintie 2 D 1
23500 UUSIKAUPUNKI
puh. & fax. 02 - 841 8648

2. varajäsen Leppänen Arto
Kaarinan Työttömät ry
Köristentie 1
20780 KAARINA
puh. & fax 02 - 411 0785

HÄME

Arbelius Marja
Lahden Seudun Työttömät ry
Vesijärvenkatu 19
15140 LAHTI
puh. 03 - 781 9920 / 050-5900 870
fax. 03 - 7819 116

1. varajäsen Ventelä Pekka
Hämeenlinnan Työttömät ry
Sibeliuksenkatu
13100 HÄMEENLINNA
puh. & fax. 03 - 6533 963

2. varajäsen Vehkärvi Aarno
Maikinpolku 4
11100 RIIHIMÄKI
puh. 019 - 739 427 / 040 - 561 6553

KYMI

Nygren Matti
Anjalankosken Työttömät ry
Myllykoskentie 4
46800 ANJALANKOSKI
puh. & fax. 05 - 363 5113
05 - 3635 876

1. varajäsen Mahkonen Aarre
Kalevankatu 80 A 8
53300 LAPPEENRANTA
puh. 050 - 572 4308

2. varajäsen Honkanen Kalevi
Imatran Työnhakijat ry
Koskikatu 1 D
55120 IMATRA
puh. & fax 05 - 432 3855

SATAKUNTA

Suojanen Ismo
Porin Seudun Työttömät ry
Mikonkatu 21
28100 PORI
puh. 02 - 6414 695 / 0400-975 452
fax. 02 - 6414 055

1. varajäsen Ahtiainen Arto
Huittisten Seudun Työttömät ry
Viialankatu 27
32700 HUITTINEN
puh. & fax. 02 - 560 4409

2. varajäsen Kettunen Sinikka
Rauman Seudun Työttömät ry
Satamakatu 2
26100 RAUMA
puh. 02 - 834 3038
fax. 02 - 822 0572

KESKI-SUOMI

Salomaa Tapio
Juhankuja 2 as 30
44100 ÄÄNEKOSKI
puh. 014 - 513 117 / 040-594 0786
sp: tapio.salomaa@pp.inet.fi

1. varajäsen Lehtinen Marketta
Suolahden Työttömät ry
Harjulankatu 1
44200 SUOLAHTI
puh & fax. 014 - 542 092

2. varajäsen Tanner Riitta
Keurusseuden Työttömät ry
Pitäjäntuvantie
42700 KEURUU
puh. 014 - 751 7275 / 040-550 4576
fax. 014 - 771 872

POHJOIS-KARJALA

Kettunen Eija-Helena
Joensuun Kumppanuushanke
Suvantokatu 9
80100 JOENSUU
puh. 013 - 222 138 / 050 599 4826
fax. 013 - 222 647
sähköp. joekumppanit@hotmail.com

1. varajäsen Pihlapuro Aulis
Aktiiviset Työtähakevat ry
Vallilankatu 3
80220 JOENSUU
puh. & fax. 013 - 311 518

2. varajäsen Gerlander Seppo
Tohmajärven Työttömät ry
Talluksentie 1
82600 TOHMAJÄRVI
puh. 013 - 621 678

PIRKANMAA

Kuhlefelt Clasu
Mäntän Seudun Työttömät ry
Puistokatu 31 G 41
35800 MÄNTTÄ
puh. & fax. 03 - 474 8026
käsiip. 050 - 3592 842

1. varajäsen Rintala Minna
Ikaalisten Seudun Työttömät ry
Itsenäisydenkatu 6
39500 IKAALINEN
puh. 03 - 4501 259 / 050 - 5934 966
fax. 03 - 4501 206

2. varajäsen Salonen Eero
Nokian Työttömät ry
Nokianvaltie
37100 NOKIA
puh. 03 - 3418 438
fax. 03 - 3418 776

MIKKELI

Hirn Riitta
Mikkelin Seudun Tyött. toim. j. j. j.
Porrassalmentie 1
50100 MIKKELI
puh. & fax. 015 - 212 333
käsiip. 0400 - 915 348

1. varajäsen Kivi Terttu
Kangasniemen Työttömien Toiminta ry
Satamatie 8
51200 KANGASNIEMI
puh. 015 - 431 091

2. varajäsen Ahokas Kirsti
Rantasalmen Työttömät ry
Susimäentie 18
58900 RANTASALMI
puh. 015 - 440 816

ETELÄ-POHJANMAA

Valli Ritva
Härsiläntie 19
62100 LAPUA
puh.. 06- 437 4053 / 040-585 9567

1. varajäsen Mäkinen Anssi
Ähtärinseudun Työttömät ry
Ostolantie 14
63700 ÄHTÄRI
puh. 06 - 533 7313

2. varajäsen Jouppi Liisa
Kurikan Työnhakijat ry
Keskuspuiستikko 22
61300 KURIKKA
puh. & fax. 06 - 450 1866

POHJANMAA

Mäkinen Tauno
Pietsaaren Seudun Työnhakijat ry
Pohjanlahdentie 56
68600 PIETARSAARI
puh. & fax. 06 - 724 8165
käsiip. 050-562 2424

1. varajäsen Rantamäki Elina
Vaasan Seudun Työttömät ry
Klemetintie 17
65100 VAASA
puh. 06 - 325 1123
fax. 06 - 317 1339

2. varajäsen Vuorinen Jari
Kokkolan Työttömät ry
Kauppatori 2
67100 KOKKOLA
puh. 06 - 831 5514
fax. 06 - 831 5614

POHJOIS-SAVO

Hakkalainen Anja
Rautavaaran Työttömät ry
Tulimäentie 10
73900 RAUTAVAARA

puh./fax 017 - 780 039

1. varajäsen Räsänen Matti
Juankosken Työttömät ry
Juankoskentie 14
73500 JUANKOSKI
puh. 017 - 612 020

2. varajäsen
Pohjolainen Johannes
Kuopion Seudun Työttömät ry
Majalahdenkatu 18
70100 KUOPIO
puh. 017 - 263 3181
fax. 017 - 263 3698

OULU

Tomperi Jukka
Oulun Työttömien Oma-Apu
Tulliväylä 3
90100 OULU
puh. 08 - 311 5351 / 0400 - 168 444
fax. 08 - 311 9651

1. varajäsen Röning Raimo
Oulaisten Työttömien Toiminta ry
Oulaistenkatu 3
86300 OULAINEN
puh. 0400 - 618 649

2. varajäsen Kesti Raimo
Raahen Työttömien yhdistys ry
Kauppakatu 41
92100 RAAHE
puh. 08 - 223 6096

KAINUU

Kunnas Karl Gustaf
Kasarminkatu 31
87100 KAJAANI
puh. 08 - 639 314 / 0400 - 122 582

1. varajäsen Kyllönen Seija
Kuhmon Työttömien yhdistys ry
Kainuuntie 99
88900 KUHMO
puh. & fax. 08 - 652 0320

2. varajäsen Korva Raili
Puolangan Työttömien yhdistys ry
Ouluntie 11
89200 PUOLANKA
puh. & fax. 08 - 719 3531

LAPPI

Alakorpi Tuula
Keminmaan Työttömät ry
Rantatie 16
94400 KEMINMAA
puh. & fax. 016 - 280 325

1. varajäsen Niemelä Olavi
Rovaniemen Seudun Työttömät ry
Lapinkävijäntie 2
96100 ROVANIEMI
puh. 016 - 345 250
fax. 016 - 345 853.

2. varajäsen Korteniemi Anneli
Pellon Työttömät ry
Museotie 34
95700 PELLO
puh. & fax. 016-515 551